II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 22ας Δεκεμβρίου 1987

σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΟΚ

(IV/30.787 και 31.488 — Eurofix-Bauco κατά Hilti)

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(88/138/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, και ιδίως το άρθρο 3,

τις αιτήσεις που υπέβαλαν στην Επιτροπή στις 7 Οκτωβρίου 1982 και 26 Φεβρουαρίου 1985, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 17, οι επιχειρήσεις Eurofix Limited με έδρα το Arley, κοντά στο Coventry, Ηνωμένο Βασίλειο (τώρα Structural Fastenings Group Ltd) και Bauco (UK) Ltd, με έδρα το Ealing, Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο (τώρα Thames Dittton, Surrey) αντίστοιχα, προκειμένου να εκδώσει απόφαση για παράβαση του άρθρου 86 από την επιχείρηση Hilti AG, με έδρα το Schaan, Λιχτενστάιν,

τις πληροφορίες που έλαβε η Επιτροπή σύμφωνα με τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί βάσει των άρθρων 11 και 14 του κανονισμού αριθ. 17,

την απόφαση της Επιτροπής της 9ης Αυγούστου 1985 να κινήσει τη διαδικασία στην υπόθεση αυτή,

Αφού έδωσε στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση τη δυνατότητα να εκφράσει τις απόψεις της σχετικά με τις αιτιάσεις που έλαβε υπόψη η Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17 και τις διατάξεις του κανονισμού αριθ. 99/63/ΕΟΚ της Επιτροπής της 25ης Ιουλίου 1963 περί των ακροάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού αριθ. 17 [2],

Μετά από διαβούλευση με τη Συμβουλευτική Επιτροπή Συμπράξεων και Θεσποζουσών Θέσεων,

Εκτιμώντας ότι:

Α. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

α) **Τα μέρη**

Hilti

(1) Η Hilti Aktiengesellschaft (Hilti AG) [3] είναι μια μεγάλη εταιρεία με έδρα το Λιχτενστάιν, που ειδικεύεται στην κατασκευή και διανομή μιας σειράς συστημάτων στερέωσης [π.χ. υλικό διάτρησης, πιστόλια καρφώματος [4]] κυρίως για επαγγελματική χρήση στην οικοδομική βιομηχανία. Το 1986 είχε ετήσιο κύκλο εργασιών σε όλο τον κόσμο 1 429 εκατομμύρια ελβετικά φράγκα. Από τα συστήματα στερέωσης που παράγει η Hilti, έχει αναγνωριστεί ως η μεγαλύτερη εταιρεία στον κόσμο στον τομέα των πιστολιών καρφώματος και των αναλωσίμων που χρησιμοποιούνται σ' αυτά [καρφιά, φυσίγγια και

(1) ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.
(2) ΕΕ αριθ. 127 της 20. 8. 1963, σ. 2268/63.

(3) Στην παρούσα απόφαση, ο όρος «Hilti» περιλαμβάνει όλη την οργάνωση της Hilti, δηλαδή τη Hilti AG (Λιχτενστάιν) και όλες τις θυγατρικές που της ανήκουν εξ ολοκλήρου ή ελέγχονται από αυτή. Εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρεται το αντίθετο, ο όρος δεν περιλαμβάνει τους ανεξάρτητους διανομείς της Hilti.

(4) Στην παρούσα απόφαση τα «εργαλεία στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα» αναφέρονται σαν πιστόλια καρφώματος, κάνοντας διάκριση, όπου χρειάζεται, μεταξύ του τύπου άμεσης και έμμεσης επενέργειας (βλέπε επίσης επόμενη υποσημείωση).

δεσμίδες φυσιγγιών (5)]. Ο κύκλος εργασιών της Hilti σε όλο τον κόσμο, όσον αφορά τα προϊόντα αυτά, το 1984 ήταν (...) ελβετικά φράγκα (κατά τη δημοσίευση της παρούσας απόφασης παραλείφθηκαν ορισμένα στοιχεία κατ' εφαρμογή του άρθρου 21 του κανονισμού αριθ. 17 σχετικά με την τήρηση του επαγγελματικού απορρήτου), από τα οποία (...) ελβετικά φράγκα στην Κοινότητα. Η Hilti κατασκευάζει τα προϊόντα της όχι μόνο στο Λιχτενστάιν αλλά και σε πολλά άλλα κράτη μέλη, και κυρίως στη Γερμανία.

(2) Στην Κοινότητα η Hilti πωλεί πιστόλια καρφώματος και σχετικά αναλώσιμα είδη μέσω των εξ ολοκλήρου ανηκουσών σ' αυτήν θυγατρικών της στο Βέλγιο, Γαλλία, Ιρλανδία, Γερμανία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο. Στη Δανία, την Ιταλία, τις Κάτω Χώρες, την Ελλάδα και την Πορτογαλία οι πωλήσεις γίνονται μέσω ανεξάρτητων διανομέων.

(3) Εκτός της Κοινότητας, η Hilti πραγματοποιεί τις διανομές της σε παγκόσμια κλίμακα, είτε μέσω των εξ ολοκλήρου ανηκουσών σ' αυτήν θυγατρικών της (κυρίως στην Ελβετία, στις ΗΠΑ, στον Καναδά, στην Αυστραλία και στην Ιαπωνία) είτε μέσω ανεξάρτητων διανομέων (κυρίως στη Σουηδία, στη Νορβηγία και Φινλανδία), οι οποίοι έχουν οργανωθεί σε ανάλογη βάση με τους ανεξάρτητους διανομείς της Κοινότητας.

Eurofix

(4) Η Eurofix, με έδρα το Arley, κοντά το Coventry, Ηνωμένο Βασίλειο, γνωστή επίσης ως Profix, είναι μια σχετικά μικρή εταιρεία που ειδικεύεται στην κατασκευή και διανομή μιας μεγάλης ποικιλίας καρφιών, στα οποία περιλαμβάνονται, από τα τελευταία χρόνια της δεκαετίας του '60, τα καρφιά που χρησιμοποιούνται στα πιστόλια καρφώματος που κατασκευάζει η Hilti και άλλοι παραγωγοί του είδους αυτού. Η Eurofix πωλεί τα διάφορα είδη των καρφιών της που χρησιμοποιούνται με τα εργαλεία Hilti όχι μόνο μέσω των ειδικών υπηρεσιών πώλησης που διαθέτει αλλά και μέσω εταιρειών εκμίσθωσης εργαλείων και άλλων διανομέων.

Bauco

(5) Η Bauco με έδρα στο Surrey, Ηνωμένο Βασίλειο, είναι μια μικρή εταιρεία που ειδικεύεται στην εισαγωγή και διανομή καρφιών που χρησιμοποιούνται στα πιστόλια καρφώματος Hilti. Από το 1984, οπότε ιδρύθηκε η Bauco, έχει πωλήσει τα διάφορα είδη καρφιών που χρησιμοποιούνται στα εργαλεία Hilti σχεδόν αποκλειστικά σε εταιρείες εκμίσθωσης εργαλείων και άλλους διανομείς. Για ένα χρονικό διάστημα παρήγαγε δέσμες φυσιγγιών για τα πιστόλια καρφώματος Hilti. Η παραγωγή αυτή διακόπηκε μετά από προσφυγή που ασκήθηκε εκ μέρους της Hilti.

β) Τα προϊόντα

(6) Πριν αναπτυχθούν τα πιστόλια καρφώματος, οι στερεώσεις στην οικοδομική βιομηχανία γίνονταν με τρόπους που ήταν σχετικά βραδείς και απαιτούσαν πολλή εργασία, συγκεκριμένα δε με διάνοιξη οπών και τοποθέτηση κοχλιών ή αγκίστρων, ανάλογα με την περίπτωση. Όταν το 1958 ο δρ Martin Hilti τελειοποίησε κάποιο πιστόλι καρφώματος, το εργαλείο αυτό είχε γρήγορα επιτυχία. Η αρχή του πιστολιού καρφώματος είναι η ίδια με την αρχή του πιστολιού, ως προς το ότι το φυσίγγι με την έκρηξή του ωθεί με μεγάλη δύναμη και ακρίβεια το καρφί προς το επιθυμητό σημείο. Στο πιστόλι καρφώματος όμως το καρφί και το φυσίγγι βρίσκονται εντελώς χωριστά. Αρχικά, το φυσίγγι με την έκρηξή του επενεργούσε απευθείας στα καρφιά τα οποία, για το λόγο αυτό, εκτοξεύονταν με εξαιρετικά υψηλές ταχύτητες. Σήμερα, στα περισσότερα πιστόλια καρφώματος, περιλαμβανόμενων και αυτών της Hilti, τη βάση αποτελεί το φυσικά ασφαλέστερο σύστημα έμμεσης επενέργειας με έμβολο, σύμφωνα με το οποίο το εκρηγνυόμενο φυσίγγι ωθεί ένα έμβολο που με τη σειρά του κατευθύνει το καρφί. Το αποτέλεσμα είναι ότι το καρφί εξέρχεται από το πιστόλι καρφώματος με χαμηλότερη ταχύτητα απ' ό,τι στα πιστόλια καρφώματος με άμεση επενέργεια.

(7) Οι περισσότεροι κατασκευαστές πιστολιών καρφώματος παράγουν σειρά πιστολιών για διάφορους τύπους στερεώσεων. Στα πιστόλια αυτά μπορεί να χρησιμοποιούνται φυσίγγια με διαφορετική εκρηκτική ικανότητα. Επιπλέον, ορισμένα πιστόλια καρφώματος διαθέτουν συστήματα ρύθμισης για την πυρίτιδα. Η χρησιμοποίηση ΣΣΛΠ δίνει εν γένει τη δυνατότητα οι στερεώσεις να γίνονται χωρίς το χρονοβόρο τρύπημα και χωρίς να χρειάζεται χρόνος για προπαρασκευαστική φάση της εργασίας.

Στο υλικό βάσης μπορούν κανονικά να γίνονται δοκιμαστικές στερεώσεις προκειμένου να καθοριστεί αν μπορεί να γίνει επιτυχής στερέωση καθώς και τα αναλώσιμα που απαιτούνται. Επιπλέον, επειδή δεν μπορεί να διακριθούν όλες οι ανεπιτυχείς στερεώσεις και μπορεί να αναμένεται κάποιο ποσοστό αποτυχίας, πρέπει πάντα να γίνεται ένας ελάχιστος αριθμός στερεώσεων και ποτέ δεν είναι βέβαιη η επιτυχία όταν υπάρχει μία και μόνη στερέωση. Ο ελάχιστος επιβαλλόμενος αριθμός στερεώσεων κυμαίνεται ανάλογα με το φορτίο και το υλικό βάσης.

(8) Για τους διάφορους τύπους στερεώσεων και τα διάφορα υλικά στα οποία γίνονται αυτές οι στερεώσεις ή στα οποία μπορεί να ακολουθήσουν και άλλες στερεώσεις, απαιτούνται ειδικά καρφιά. Τα καρφιά κατασκευάζονται αποκλειστικά για τα πιστόλια καρφώματος ενώ τα συνηθισμένα καρφιά δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Η αντοχή και οι ιδιότητες της αιχμής των καρφιών πρέπει να είναι τέτοιες ώστε να εξασφαλίζεται τόσο η διείσδυση όσο και η απαιτούμενη στερέωση. Για λόγους τεχνικούς, τα

(1) Ο όρος «καρφιά» αναφέρεται σε κάθε τύπο καρφιών και λοιπών μέσων στερέωσης που βάλλονται ή τοποθετούνται με πιστόλια καρφώματος. Ο όρος «φυσίγγια» αναφέρεται στα μεμονωμένα ορειχάλκινα φυσίγγια που είτε σχηματίζουν δεσμίδες φυσιγγιών για ημιαυτόματα πιστόλια καρφώματος είτε εισάγονται μεμονωμένα όταν πρόκειται για πιστόλια μιας βολής. Ο όρος «δεσμίδες φυσιγγιών» αναφέρεται σε δεσμίδες ή θήκες (πλαστικές στην περίπτωση της Hilti), όπου τοποθετούνται ορειχάλκινα φυσίγγια. Επιπλέον, εκτός αν αναφέρεται αλλιώς, δεσμίδα φυσιγγιών σημαίνει ταινία με τα περιεχόμενα σε αυτή φυσίγγια. Ο όρος «αναλώσιμα» αναφέρεται στα καρφιά και τις δεσμίδες φυσιγγιών. Με τον όρο «συστήματα στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα» (στο εξής αναφέρονται σαν «ΣΣΛΠ») περιγράφονται τα πιστόλια καρφώματος, τα καρφιά και οι δεσμίδες φυσιγγιών.

καρφιά δεν είναι δυνατόν να κατασκευαστούν από ανοξείδωτο χάλυβα και, ως εκ τούτου, πρέπει να είναι γαλβανισμένα προκειμένου να αποφευχθούν οι λόγω της οξείδωσης δυσμενείς επιπτώσεις στη στερέωση.

(9) Τα καρφιά πρέπει να κατασκευάζονται έτσι ώστε να είναι κατάλληλα για συγκεκριμένα πιστόλια καρφώματος. Επειδή πολλά πιστόλια καρφώματος έχουν μελετηθεί σύμφωνα με όμοια πρότυπα, στις διάφορες μάρκες καρφιών παρατηρείται ορισμένη εναλλαξιμότητα, δηλαδή μπορεί να είναι κατάλληλα για πιστόλια καρφώματος περισσότερων του ενός κατασκευαστών.

(10) Στους τύπους πιστολιών καρφώματος που κυκλοφόρησαν αρχικά, μετά από κάθε βολή, ήταν αναγκαίο να τοποθετείται νέο καρφί και νέο φυσίγγι, πράγμα που απαιτούσε χρόνο και μπορούσε να δημιουργεί δυσκολίες το χειμώνα όταν οι χειριστές φορούσαν γάντια. Στους μεταγενέστερους τύπους πιστολιών καρφώματος, περιλαμβανομένων και των πιστολιών Hilti, μπορεί να χρησιμοποιείται φυσιγγιοθήκη που περιέχει κάποια ποσότητα φυσιγγιών. Οι περισσότερες φυσιγγιοθήκες έχουν τη μορφή πλαστικής (μερικές φορές μεταλλικής) ταινίας ή δίσκου που συνήθως περιέχει δέκα ορειχάλκινα φυσίγγια. Η δεσμίδα αυτή τροφοδοτεί αυτόματα το πιστόλι καρφώματος για κάθε βολή και αποφεύγεται έτσι η ανάγκη τοποθέτησης νέου φυσιγγιού. Τέτοιου είδους πιστόλια είναι απλώς ημιαυτόματα, αφού κάθε φορά πρέπει να τοποθετείται νέο καρφί. Συνήθως οι δεσμίδες φυσιγγιών χρειάζεται να κατασκευάζονται για να ταιριάζουν σε συγκεκριμένες μάρκες πιστολιών καρφώματος και δεν είναι, γενικά, εναλλάξιμες. Τα μεμονωμένα ορειχάλκινα φυσίγγια είναι σε μεγαλύτερο βαθμό τυποποιημένα (1).

(11) Τα πιστόλια καρφώματος χρησιμοποιούνται από πολλές κατηγορίες επαγγελματιών στην οικοδομική βιομηχανία. Η αρχική δαπάνη για την κτήση του πιστολιού καρφώματος σε σχέση με τον αριθμό των πραγματοποιούμενων στερεώσεων θα έπρεπε κανονικά να αποκλείει τη χρησιμοποίησή του από μη επαγγελματίες. Η αύξηση των καταστημάτων μίσθωσης μηχανικού εξοπλισμού και εργαλείων, ιδίως στο Ηνωμένο Βασίλειο, έκανε τα πιστόλια αυτά προσιτά, σε περιορισμένη έκταση, σε μεμονωμένα άτομα για ιδιωτική χρήση.

(12) Τα διάφορα πιστόλια καρφώματος, καρφιά και δεσμίδες φυσιγγιών της Hilti καλύπτονται με διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

12.1. Ένα από τα τελευταία πιστόλια καρφώματος Hilti, το DX 450, έχει ορισμένα χαρακτηριστικά που εισάγουν καινοτομία σε σχέση με τα προηγούμενα μοντέλα της (π.χ. το DX 100 και το DX 350), τα οποία έχουν κατοχυρωθεί με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Τα πιστόλια καρφώματος Hilti, σε όλες τις χώρες της ΕΟΚ, είναι κατοχυρωμένα με διπλώματα ευρεσιτεχνίας των οποίων πρόκειται να λήξει η ισχύς μεταξύ 1986 και 1996, ανάλογα με τη χώρα και το στοιχείο που καλύπτεται από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

12.2. Στην Κοινότητα, η Hilti διαθέτει επίσης διπλώματα ευρεσιτεχνίας για ορισμένα είδη καρφιών σε όλα τα κράτη μέλη εκτός από τη Δανία. Η ισχύς των διπλωμάτων αυτών έχει ήδη λήξει σε ορισμένα κράτη μέλη και θα έχει λήξει σε όλα μέχρι το 1988. Η εν λόγω προστασία δεν έχει, εντούτοις, εμποδίσει πολλούς κατασκευαστές να παράγουν μία σειρά από καρφιά με φαινομενικά όμοια χαρακτηριστικά για ειδική χρήση στα πιστόλια καρφώματος Hilti καθώς και σε πιστόλια άλλων κατασκευαστών. Η Hilti δεν έχει ασκήσει ποτέ προσφυγή βάσει των εν λόγω διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

12.3. Τα μεμονωμένα ορειχάλκινα φυσίγγια, τα οποία είχαν χρησιμοποιηθεί πριν από τις δεσμίδες φυσιγγιών για ημιαυτόματα πιστόλια καρφώματος, δεν ήταν καλυμμένα με διπλώματα ευρεσιτεχνίας και η προμήθεια των εν λόγω φυσιγγιών μπορούσε να γίνει από πολλές πηγές. Η δεσμίδα των δέκα φυσιγγιών, την οποία προώθησε η Hilti για χρήση στα εργαλεία DX 350, καλύφθηκε με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας σε όλα τα κράτη μέλη. Χρησιμοποιείται τώρα σε άλλα μοντέλα, κυρίως στο DX 450. Στην Ελλάδα, τα διπλώματα αυτά έπαυσαν να ισχύουν το 1983 και στη Γερμανία το 1986. Σε όλα τα κράτη μέλη θα παύσουν να ισχύουν το 1988 ή το 1989.

Η Fiocchi, πρώην προμηθευτής της Hilti, είναι τώρα ανεξάρτητος παραγωγός φυσιγγιών και δεσμίδων φυσιγγιών. Η Hilti έχει ασκήσει αγωγή για την πώληση των δεσμίδων φυσιγγιών της Fiocchi στη Γερμανία (όπου, προτού παύσει η ισχύς των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, πέτυχε τη λήψη προσωρινών μέτρων για διακοπή των πωλήσεων) καθώς και στην Ιταλία. Επίσης, η Hilti είχε την πρόθεση να ασκήσει αγωγή για παραβίαση των δικαιωμάτων που απορρέουν από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας της στη Δανία κατά ενός ανεξάρτητου διανομέα δεσμίδων φυσιγγιών τα οποία χρησιμοποιούνται στα πιστόλια καρφώματος Hilti, αλλά δεν κατασκευάζονται από τη Hilti. Αυτό είχε σαν συνέπεια να αποσυρθούν από την αγορά οι εν λόγω δεσμίδες. Αγωγή ασκήθηκε επίσης στο Ηνωμένο Βασίλειο για τις δεσμίδες φυσιγγιών (λεπτομέρειες παρακάτω). Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας της Hilti για τις δεσμίδες φυσιγγιών είναι περισσότερο περιορισμένο και, ως εκ τούτου, ορισμένοι ανεξάρτητοι κατασκευαστές του εν λόγω προϊόντος μπορούν να κατασκευάζουν και να πωλούν τις δεσμίδες φυσιγγιών για τα πιστόλια καρφώματος Hilti χωρίς να θίγουν τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας της εταιρείας αυτής. Άλλοι παραγωγοί πιστολιών καρφώματος παράγουν ή διανέμουν δεσμίδες φυσιγγιών που λειτουργούν στα δικά τους πιστόλια καρφώματος αλλά όχι στα πιστόλια Hilti και οι οποίες προφανώς λειτουργούν με τις ίδιες αρχές όπως και οι δεσμίδες της Hilti.

(1) Η Hilti έχει αναγγείλει την πρόθεσή της να διαθέσει στην αγορά καρφιά σε θήκες που θα γεμίζονται αυτόματα (γεμιστήρες) στο πιστόλι καρφώματος. Έτσι, τα πιστόλια καρφώματος θα γίνουν πλήρως αυτόματα. Η πρόσφατη αυτή εξέλιξη δεν αφορά πάντως την παρούσα έκθεση.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, το αρχικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, το οποίο είχε εκδοθεί βάσει του νόμου περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας του 1949, έληγε κανονικά μετά από 16 χρόνια, και συγκεκριμένα τον Ιούλιο του 1984. Με το νόμο περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας του 1977 η ισχύς όλων των νέων και υπαρχόντων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ορίστηκε σε 20 χρόνια, προκειμένου να εναρμονιστούν με τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας που ισχύουν στα άλλα κράτη μέλη της Κοινότητας. Έτσι, το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας για τις δεσμίδες φυσιγγιών πρόκειται να λήξει τον Ιούλιο του 1988. Για όλα τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, των οποίων η ισχύς έχει παραταθεί με το νόμο αυτό, πρέπει, στη διάρκεια της περιόδου παράτασης της ισχύος τους, να ζητηθεί μια «άδεια εκμετάλλευσης». Εάν δεν επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ του δικαιοπαρόχου και του δικαιοδόχου, ο ελεγκτής διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, σχεδίων και σημάτων καθορίζει τους όρους παροχής της άδειας. Εκτός από την προστασία του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, η Hilti υποστηρίζει ότι στο Ηνωμένο Βασίλειο ο σχεδιασμός των κενών δεσμίδων φυσιγγιών που παράγει προστατεύεται από τη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου περί πνευματικής ιδιοκτησίας επί των σχεδίων. Τα σχέδια των δεσμίδων φυσιγγιών για τα οποία η Hilti διεκδικεί δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα οποία, σύμφωνα με τη Hilti, θα μπορούσαν να θιγούν σε περίπτωση τρισδιάστατης αναπαραγωγής τους είναι εκείνα τα οποία προσαρτώνται στην αίτηση της Hilti για το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

(13) Από τις πληροφορίες που διαθέτει η Επιτροπή, δεν φαίνεται ότι τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας που διεκδικούν άλλοι παραγωγοί πιστολιών καρφώματος για δεσμίδες φυσιγγιών θα εμποδίσουν τρίτους να παράγουν δεσμίδες φυσιγγιών οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στα εν λόγω πιστόλια καρφώματος.

II. Η ΑΓΟΡΑ

γ) Τα μερίδια στις πωλήσεις

(14) Στον ακόλουθο πίνακα αναγράφονται τα σύμφωνα με τις καλύτερες εκτιμήσεις της Επιτροπής μερίδια της Hilti στην αγορά κάθε κράτους μέλους. Δεν υπάρχουν στοιχεία για την Ισπανία και την Πορτογαλία, παρόλο που θεωρείται ότι το μερίδιο της Hilti στην αγορά των εν λόγω κρατών μελών δεν μπορεί να διαφέρει ριζικά από τα μερίδια που διαθέτει στα άλλα κράτη μέλη. Υπολογίζεται ότι σε όλη την Κοινότητα η Hilti κατέχει μερίδιο αγοράς περίπου (..) %.

Κατά προσέγγιση υπολογισμός των μεριδίων της Hilti στην αγορά (πιστόλια καρφώματος 1982)

[*Πηγή:* Στοιχεία της ίδιας της Hilti και της PASA του Ηνωμένου Βασιλείου (1)]

Βέλγιο/Λουξεμβούργο	(..) %
Δανία	(..) %
Γερμανία	(..) %
Ελλάδα	(..) %
Γαλλία	(..) %
Ιρλανδία	(..) %
Ιταλία	(..) %
Κάτω Χώρες	(..) %
Ηνωμένο Βασίλειο	(..) %

Σημείωση: Η Hilti υπολογίζει ότι, από τους άλλους ανταγωνιστές της στην αγορά της Κοινότητας σαν σύνολο, μόνο η Spit [περίπου (..) %] και η Impex [(..) %] κατέχουν σημαντικά μερίδια αγοράς. Οι άλλοι παραγωγοί έχουν μικρά ή ασήμαντα μερίδια αγοράς. Σύμφωνα με τα στοιχεία που διαθέτει η Επιτροπή, η Hilti μπορεί να έχει κάπως υπερεκτιμήσει το μερίδιο αγοράς της Spit στην Κοινότητα. Εν πάση περιπτώσει, οι πωλήσεις της συγκεντρώνονται κυρίως στη Γαλλία και, σε μικρότερη έκταση, στο Ηνωμένο Βασίλειο· και στα δύο αυτά κράτη μέλη το μερίδιο αγοράς της παραμένει πολύ μικρότερο από το μερίδιο της Hilti.

(15) Δεν υπάρχουν ιδιαίτερα ακριβείς εκτιμήσεις του μεριδίου των πωλήσεων ανά κράτος μέλος όσον αφορά τις δεσμίδες φυσιγγιών, τα φυσίγγια και τα καρφιά. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου υπάρχουν στοιχεία από την PASA, το μερίδιο των πωλήσεων της Hilti για τα καρφιά κυμαίνεται μεταξύ (..) % και (..) % και για τις δεσμίδες φυσιγγιών περίπου (..) %. Καμία άλλη εταιρεία εκτός από τη Spit δεν κατέχει πάνω από το (..) % της αγοράς. Με βάση τα στοιχεία που διαθέτει η Επιτροπή, θεωρεί ότι τα μερίδια πωλήσεων που υπολογίζονται για το Ηνωμένο Βασίλειο (δηλαδή ότι η Hilti έχει μεγαλύτερο μερίδιο στις πωλήσεις αναλωσίμων απ' ό,τι εργαλείων) μπορούν να ληφθούν σαν χονδρική εκτίμηση για την κατάσταση που επικρατεί και στα άλλα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, κρίνει ότι το μερίδιο της Hilti στην αγορά αναλωσίμων της Κοινότητας πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσο με το μερίδιο που έχει όσον αφορά τα εργαλεία. Η Hilti κατασκευάζει δικά της καρφιά, ενώ τα φυσίγγια και οι δεσμίδες φυσιγγιών κατασκευάζονται για λογαριασμό της από την Dynamit Nobel και τη Nouvelle cartoucherie de Survilliers (βλέπε λεπτομέρειες παρακάτω). Προηγουμένως, η Fiocchi προμήθευσε φυσίγγια και δεσμίδες φυσιγγιών στη Hilti, αλλά η σχέση αυτή έχει διακοπεί. Οι περισσότεροι άλλοι κατασκευαστές πιστολιών καρφώματος κατασκεύαζαν ή κατασκευάζουν ειδικές δεσμίδες φυσιγγιών και καρφιά που χρησιμοποιούνται στα δικά τους πιστόλια, ενώ πολλοί λίγοι εξαρτώνται από τρίτους για την προμήθεια ενός ή περισσοτέρων από τα αναλώσιμα αυτά. Ορισμένοι από αυτούς τους παραγωγούς πιστολιών καρφώματος παράγουν επίσης καρφιά ή/και δεσμίδες φυσιγγιών, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν και σε πιστόλια καρφώματος άλλων παραγωγών, περιλαμβανομένης και της Hilti.

(16) Εκτός από τους ίδιους τους κατασκευαστές πιστολιών καρφώματος, άλλοι παραγωγοί που δεν κατασκευάζουν πιστόλια καρφώματος προμηθεύουν επίσης αναλώσιμα για πιστόλια καρφώματος (ανεξάρτητοι παραγωγοί καρφιών ή φυσιγγιών). Οι ανεξάρτητοι παραγωγοί καρφιών είναι περισσότεροι από τους κατασκευαστές φυσιγγιών.

(1) Η PASA είναι η επαγγελματική ένωση εμπορίου των ΣΣΑΠ στο Ηνωμένο Βασίλειο.

(17) Εκτός από τις εταιρείες που υπέβαλαν καταγγελία, την Eurofix και την Bauco, στην Κοινότητα υπάρχουν πολλοί ανεξάρτητοι παραγωγοί καρφιών για πιστόλια καρφώματος. Επειδή τα πιστόλια καρφώματος Hilti κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά, αυτοί οι ανεξάρτητοι κατασκευστές καρφιών ενδιαφέρονται πολύ για την προμήθεια καρφιών που χρησιμοποιούνται στα πιστόλια καρφώματος Hilti.

Εντούτοις, λόγω των εμπορικών πρακτικών που περιγράφονται παρακάτω, οι πωλήσεις των ανεξάρτητων κατασκευαστών καρφιών για πιστόλια Hilti έχουν περιοριστεί, παρόλο που ορισμένοι από αυτούς έχουν επιτύχει να πραγματοποιούν πωλήσεις εκτός των χωρών της ΕΟΚ. Οι εν λόγω ανεξάρτητοι κατασκευαστές, και ιδιαίτερα οι υποβάλλοντες την καταγγελία, ισχυρίζονται ότι η πρακτική της Hilti να συνδέει τις πωλήσεις καρφιών και δεσμίδων φυσιγγιών (ή να λαμβάνει μέτρα που έχουν ισοδύναμο αποτέλεσμα) έχει περιορίσει σοβαρά τη διείσδυσή τους στην αγορά. Ισχυρίζονται ότι, εάν δεν υπήρχε η εν λόγω δέσμευση, οι πωλήσεις τους θα ήσαν υψηλότερες και ότι η διατήρηση τεχνητά χαμηλών ρυθμών παραγωγής αυξάνει το κόστος τους. Ορισμένοι από αυτούς τους ανεξάρτητους κατασκευαστές καρφιών παράγουν επίσης καρφιά που χρησιμοποιούνται και σε άλλες μάρκες πιστολιών καρφώματος, εκτός από τα Hilti. Κατά συνέπεια, το μερίδιο της Hilti στην αγορά της ΕΟΚ όσον αφορά τα καρφιά για χρήση στα εργαλεία Hilti είναι πολύ υψηλό και υπερβαίνει το μερίδιό της στην αγορά καρφιών γενικά.

(18) Υπάρχουν μόνο τρεις σημαντικοί ανεξάρτητοι παραγωγοί φυσιγγιών για πιστόλια καρφώματος στην Κοινότητα: οι Dynamit Nobel (Γερμανία), Nouvelle cartoucherie de Survilliers (Γαλλία) και Fiocchi (Ιταλία). Η Hilti AG έχει συνάψει συμφωνίες με την Dynamit Nobel και τη Nouvelle cartoucherie de Survilliers για την παραγωγή φυσιγγιών. Τα φυσίγγια αυτά πωλούνται από την Dynamit Nobel και τη Nouvelle cartoucherie de Survilliers απευθείας στις θυγατρικές-διανομείς της Hilti ή στους επίσημους αποκλειστικούς διανομείς της Hilti. Εκτός από τους παραγωγούς αυτούς, η Fiocchi αποτελεί στην Κοινότητα το μοναδικό σημαντικό παραγωγό δεσμίδων φυσιγγιών για χρήση στα εργαλεία Hilti που γνωρίζει η Επιτροπή. Μέχρι πρόσφατα (1985), η Fiocchi, όπως και η Dynamit Nobel και η Nouvelle cartoucherie de Survilliers, παρήγαγε φυσίγγια και δεσμίδες για τη Hilti. Δεδομένου ότι μόλις πρόσφατα έπαυσε να αποτελεί προμηθευτή της Hilti, είναι δύσκολο να υπολογισθούν οι πιθανές μελλοντικές πωλήσεις της σε δεσμίδες φυσιγγιών για τα πιστόλια καρφώματος Hilti. Εντούτοις, επειδή εξακολουθεί να ισχύει η προστασία με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, στα περισσότερα κράτη μέλη (εκτός από την Ελλάδα και τη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο όπου υπάρχει έγκριση διπλώματος), οι εν λόγω πωλήσεις μπορεί να περιοριστούν.

(19) Όπως ήδη αναφέρθηκε, τα καρφιά και οι δεσμίδες φυσιγγιών πρέπει να κατασκευάζονται ειδικά για να χρησιμοποιηθούν σε ορισμένες μάρκες ή τύπους πιστολιών καρφώματος και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε όλες τις μάρκες. Απ' όσα γνωρίζει η Επιτροπή, μόνο η Hilti έχει διεκδικήσει και επιτύχει προστασία βάσει διπλώματος ευρεσιτεχνίας για τις δεσμίδες φυσιγγιών που παράγει και όλες οι άλλες δεσμίδες φυσιγγιών που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν αποτελεσματικά σε πιστόλια καρφώματος Hilti θα αποτελούσαν καταφανή παραβίαση των δικαιωμάτων που απορρέουν από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας της Hilti. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η Hilti υποστηρίζει ότι, ενώ οι δεσμίδες φυσιγγιών που βασίζονται σε αντιγραφή του σχεδίου των δεσμίδων Hilti αποτελούν παραβίαση του σχετικού δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, είναι δυνατόν να κατασκευαστούν δεσμίδες διαφορετικού σχεδιασμού, όπως εκείνες που παράγει η Fiocchi, χωρίς να παραβιαστεί το σχετικό δικαίωμα. Εντούτοις, η Bauco ισχυρίζεται ότι κάθε δεσμίδα φυσιγγιών η οποία μπορεί να λειτουργήσει με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα σε ένα πιστόλι καρφώματος Hilti πρέπει να ομοιάζει τόσο πολύ όσον αφορά το σχεδιασμό με τις δεσμίδες Hilti, ώστε να υπάρχει σοβαρός κίνδυνος παραβίασης του σχετικού δικαιώματος της Hilti. Επιπλέον, η Hilti δεν έχει αναγνωρίσει άλλες δεσμίδες εκτός από εκείνες που κατασκευάζονται με το δικό της σχέδιο σαν κατάλληλες να χρησιμοποιηθούν με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα στα δικά της πιστόλια καρφώματος. Κατά συνέπεια, το μερίδιο της Hilti στην αγορά της Κοινότητας για τις δεμίδες φυσιγγιών που χρησιμοποιούνται στις συσκευές Hilti είναι πολύ υψηλό και υπερβαίνει σημαντικά το μερίδιό της στην αγορά δεμίδες φυσιγγιών γενικά.

(20) Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, επειδή τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας σχετικά με τις δεσμίδες φυσιγγιών είναι πιο περιορισμένα, οι δεσμίδες φυσιγγιών από κατασκευαστές που δεν παράγουν πιστόλια καρφώματος είναι ευκολότερα διαθέσιμες από ό,τι στις χώρες της Κοινότητας, και οι ανεξάρτητοι παραγωγοί δεσμίδων φυσιγγιών και καρφιών έχουν μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς. Ορισμένα καρφιά που παράγονται από κατασκευαστές πιστολιών καρφώματος για τα δικά τους εργαλεία πωλούνται για χρήση και σε άλλες μάρκες πιστολιών καρφώματος. Επιπλέον, ορισμένοι από τους ανεξάρτητους κατασκευαστές στην ευρωπαϊκή αγορά πραγματοποιούν πωλήσεις και στις Ηνωμένες Πολιτείες.

δ) Σύστημα διανομής των πιστολιών καρφώματος και των σχετικών αναλωσίμων στην Κοινότητα

(21) Η πολιτική της Hilti όσον αφορά τη διανομή στην Κοινότητα συνίσταται κατά κανόνα σε απευθείας πώληση στον τελικό καταναλωτή. Στο Βέλγιο, τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ισπανία, την Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, η Hilti εργάζεται μέσω θυγατρικών οι οποίες ανήκαν εξ ολοκλήρου σ' αυτήν. Στην Πορτογαλία, την Ιταλία, την Ελλάδα, τη Δανία και τις Κάτω Χώρες, η Hilti έχει ορίσει τοπικούς αποκλειστικούς διανομείς, οι οποίοι συνδέονται στενά με τη Hilti μέσω της διεθνούς συμφωνίας Hilti. Οι συμφωνίες με τους ανεξάρτητους αυτούς διανομείς περιλαμβάνουν, οι περισσότερες, αν όχι όλες, τα ακόλουθα στοιχεία:

α) ο διανομέας έχει αποκλειστικά δικαιώματα πώλησης στην περιοχή στην οποία πρόκειται να ασκήσει τις δραστηριότητές του·

β) ο διανομέας συμφωνεί να πωλεί μόνο απευθείας στους τελικούς καταναλωτές·

γ) ο διανομέας δεν επιτρέπεται να κατασκευάζει, να διακινεί στο εμπόριο ή να πωλεί προϊόντα τα οποία ανταγωνίζονται άμεσα τα προϊόντα Hilti·

δ) η Hilti προσφέρει στο διανομέα όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και τη σχετική κατάρτιση·

ε) ο διανομέας συμφωνεί να ακολουθεί τη γενική πολιτική του Διεθνούς Ομίλου Hilti σύμφωνα με το καταστατικό της Hilti που διέπει τις διεθνείς της δραστηριότητες, το οποίο προβλέπει στενή συνεργασία μεταξύ των μερών·

στ) ο διανομέας είναι ελεύθερος να καθορίζει τις τιμές του μετά από σχετική διαβούλευση με τη Hilti και λαμβάνοντας υπόψη την πολιτική που ακολουθεί επί των τιμών ο Διεθνής Όμιλος Hilti.

(22) Σε ορισμένα κράτη μέλη, η Hilti έχει αρχίσει πωλήσεις στους ενδιάμεσους καταναλωτές, όπως εταιρείες εκμίσθωσης εργαλείων, ή σε άλλους διανομείς οι οποίοι παίζουν μικρό αλλά όλο και σημαντικότερο ρόλο στη διανομή πιστολιών καρφώματος και σχετικών αναλωσίμων. Δεν υπάρχουν επίσημες συμφωνίες διανομής με τις εν λόγω εταιρείες ή τους άλλους διανομείς. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Δανία και την Ισπανία ιδιαίτερα, η μη απευθείας εμπορία έχει κερδίσει ένα σημαντικό, αν όχι και πολύ μεγάλο ποσοστό, των πωλήσεων της Hilti (1).

(23) Άλλοι κατασκευαστές πιστολιών καρφώματος χρησιμοποιούν πολλά διαφορετικά συστήματα διανομής. Ορισμένοι κατασκευαστές εργάζονται μέσω θυγατρικών οι οποίες τους ανήκουν αποκλειστικά και, σε μικρότερο βαθμό, με αποκλειστικούς αντιπροσώπους για ορισμένα κράτη μέλη, ακολουθώντας πολιτική απευθείας πώλησης στους τελικούς καταναλωτές. Άλλοι, συχνά μικρότεροι, παραγωγοί χρησιμοποιούν ένα συνδυασμό απευθείας πώλησης στους τελικούς καταναλωτές και πώλησης μέσω αντιπροσώπων ή εταιρειών εκμίσθωσης εργαλείων οργανωμένων σε ανεπίσημη και μη αποκλειστική βάση. Ένας μικρός αριθμός εργάζεται κυρίως μέσω αντιπροσώπων ή εταιρειών εκμίσθωσης εργαλείων σε ανεπίσημη και μη αποκλειστική βάση.

(24) Λόγω του σχετικά μικρού μεγέθους τους, οι ανεξάρτητοι κατασκευαστές καρφιών, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι καταγγέλλουσες, που κατασκευάζουν σήμερα καρφιά που χρησιμοποιούνται στα πιστόλια καρφώματος Hilti και σε άλλα, πωλούν κατά κανόνα μέσω εταιρειών εκμίσθωσης εργαλείων ή παρόμοιων διανομέων-αντιπροσώπων. Επιπλέον, η Eurofix έχει τους δικούς της πωλητές, οι οποίοι απευθύνονται στους τελικούς καταναλωτές.

(1) Το ποσοστό των πελατών με τους οποίους γίνονται μη απευθείας συναλλαγές είναι προφανώς πολύ μεγαλύτερο από το ποσοστό των πωλήσεων, επειδή η Hilti συναλλάσσεται κατά κανόνα απευθείας με μεγάλους πελάτες, ενώ οι μικροί πελάτες συνήθως εξυπηρετούνται από τις εταιρείες εκμίσθωσης εργαλείων ή τους διανομείς.

III. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ

ε) Καταγγελίες

(25) Με επίσημη αίτηση, στις 7 Οκτωβρίου 1982, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 17, η Eurofix κατήγγειλε στην Επιτροπή ότι η Hilti έχει παραβιάσει το άρθρο 86 της συνθήκης ΕΟΚ. Ισχυρίστηκε ότι η Hilti AG εφαρμόζει, μέσω θυγατρικών της στην Κοινότητα, εμπορική στρατηγική που αποσκοπεί στον αποκλεισμό της Eurofix από την αγορά καρφιών τα οποία χρησιμοποιούνται στα προϊόντα Hilti. Συνοπτικά, η Eurofix ισχυρίζεται ότι η Hilti αρνήθηκε να εφοδιάσει τους ανεξάρτητους αντιπροσώπους ή διανομείς προϊόντων της Hilti με δεσμίδες φυσιγγίων χωρίς το απαιτούμενο συμπλήρωμα καρφιών, ότι, για το λόγο αυτό, προκειμένου να πωλήσει τα καρφιά που κατασκευάζει για χρήση στα πιστόλια καρφώματος Hilti, η Eurofix προσπάθησε να προμηθευτεί η ίδια δεσμίδες φυσιγγίων, ότι η Hilti έπεισε τον ανεξάρτητο αντιπρόσωπό της στην Ολλανδία να διακόψει τις προμήθειες σε δεμίδες φυσιγγίων τις οποίες είχε προηγουμένως εξασφαλίσει η Eurofix από την πηγή αυτή, καθώς και ότι η Hilti αρνήθηκε να προμηθεύσει τις δεσμίδες φυσιγγίων τις οποίες ζήτησε η Eurofix απευθείας από αυτή. Η Eurofix υπέβαλε επίσης αίτηση για άδεια εκμετάλλευσης, οι όροι της οποίας καθορίστηκαν στη συνέχεια από τον ελεγκτή των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Η Hilti κατέστησε σαφές στη καταγγέλλουσα ότι θεωρεί ότι η εν λόγω άδεια ευρεσιτεχνίας δεν παρέχει κανένα δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, που η Hilti ισχυρίζεται ότι έχει στο Ηνωμένο Βασίλειο.

(26) Η Bauco προέβη σε ανάλογη καταγγελία προς την Επιτροπή ισχυριζόμενη ότι η Hilti παραβιάζει το άρθρο 86 και ζήτησε τη λήψη προσωρινών μέτρων. Με επίσημη αίτηση της 26ης Φεβρουαρίου 1985, βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού αριθ. 17, η Bauco ισχυρίστηκε ότι οι πελάτες της δεν μπορούν να αγοράσουν δεσμίδες φυσιγγίων Hilti χωρίς καρφιά και η Bauco δυσκολεύεται έτσι να πωλήσει τα καρφιά της, ότι η Hilti αρνείται να εφοδιάσει με δεσμίδες φυσιγγιών την Bauco, ότι εμποδίστηκαν οι προσπάθειες της Bauco να αγοράσει μέσω τρίτων δεσμίδες φυσιγγίων από τον ανεξάρτητο διανομέα της Hilti στην Ολλανδία και ότι η Hilti μείωσε τις εκπτώσεις στους πελάτες της Bauco για προϊόντα Hilti, επειδή αγοράζουν καρφιά Bauco. Επιπλέον, η Hilti αρνήθηκε να δώσει στην Bauco άδεια να κατασκευάζει ή να εισάγει δεσμίδες φυσιγγιών. Όταν η Bauco προέβη στην κατασκευή ή την εισαγωγή των εν λόγω δεσμίδων, η Hilti ζήτησε τη λήψη προσωρινών μέτρων για προσβολή δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Κατόπιν αυτών, η Bauco δέχθηκε να συνάψει συμφωνία στις 4 Δεκεμβρίου 1984, βάσει της οποίας δεν μπορεί να πωλήσει, να εισάγει ή να κατασκευάσει δεσμίδες φυσιγγίων με σχέδια τα οποία αποτελούν αντιγραφή των σχεδίων επί των οποίων η Hilti κατέχει δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας ή τα οποία συνεπάγονται προσβολή των δικαιωμάτων που απορρέουν από τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας της Hilti. Η Bauco υπέβαλε αίτηση για άδεια εκμετάλλευσης, αλλά φοβάται ότι λόγω του σχετικού δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας που διεκδικεί η Hilti, μια άδεια εκμετάλλευσης βάσει του νόμου περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας δεν θα έχει αξία. Οι όροι της άδειας εκμετάλλευσης καθορίστηκαν, ως εκ τούτου, από τον ελεγκτή των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

στ) **Η διαδικασία προσωρινών μέτρων και η επακόλουθη ανάληψη δέσμευσης από τη Hilti**

(27) Ενεργώντας συγκεκριμένα, μετά από αίτηση της Bauco για λήψη προσωρινών μέτρων, η Επιτροπή ζήτησε πληροφορίες από τη Hilti σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού αριθ. 17 και διεξήγαγε έρευνα σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού αριθ. 17 στις εγκαταστάσεις της Hilti GB.

(28) Μετα από ανάλυση των στοιχείων που συγκέντρωσε κατ' αυτό τον τρόπο, η Επιτροπή έκρινε ότι, εκ πρώτης όψεως, υπάρχει περίπτωση να κατέχει η Hilti δεσπόζουσα θέση στην αγορά τόσο για τα πιστόλια καρφώματος όσο και για τα σχετικά αναλώσιμα και ότι προέβη σε κατάχρηση της εν λόγω θέσης, επειδή έθεσε, μεταξύ άλλων, σαν όρο για την προμήθεια δεσμίδων φυσιγγιών την αγορά καρφιών. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17 και έστειλε στη Hilti, στις 9 Αυγούστου 1985, γνωστοποίηση των αιτιάσεων, στόχος της οποίας ήταν να καταλήξει σε απόφαση για λήψη προσωρινών μέτρων.

(29) Αντί να ασκήσει το δικαίωμα άμυνάς της, στην υπόθεση για τα προσωρινά μέτρα, η Hilti, με κάθε επιφύλαξη, ανέλαβε, και η Επιτροπή δέχτηκε, δέσμευση στις 27 Αυγούστου 1985, η οποία πρόκειται να διαρκέσει έως ότου η Επιτροπή ολοκληρώσει την έρευνά της και καταλήξει σε τελική απόφαση για την υπόθεση [1]. Κατά τη διάρκεια της εν λόγω δέσμευσης, η Hilti δήλωσε ότι δεν πρόκειται πλέον να συνδέει την πώληση δεσμίδων φυσιγγιών με την πώληση καρφιών και να προβαίνει σε διακρίσεις μη παραχωρώντας τις συνήθεις εκπτώσεις για τις παραγγελίες φυσιγγιοθηκών μόνο ή να λάβει οποιοδήποτε μέτρο με ανάλογο αποτέλεσμα. Μετά την ανάληψη της δέσμευσης αυτής, η Επιτροπή ολοκλήρωσε τις έρευνές της, οι οποίες οδήγησαν στη λήψη της παρούσας απόφασης.

IV. Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΗΣ HILTI

ζ) **Σύνδεση των πωλήσεων δεσμίδων φυσιγγιών με τις πωλήσεις καρφιών**

(30) Οι έρευνες της Επιτροπής αποκαλύπτουν ότι η Hilti ακολουθούσε μια πολιτική σύμφωνα με την οποία προμήθευε δεσμίδες φυσιγγιών σε ορισμένους τελικούς καταναλωτές ή διανομείς (όπως εταιρείες εκμίσθωσης εργαλείων) μόνον όταν οι εν λόγω δεσμίδες φυσιγγιών αγοράζονταν μαζί με το αναγκαίο συμπλήρωμα καρφιών. Μετά από αίτηση για παροχή πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού αριθ. 17, η Hilti αρνήθηκε αρχικά ότι ακολουθούσε την πολιτική αυτή. «Οι πωλητές της Hilti GB προσφέρουν ένα πλήρες σύστημα στερέωσης, αλλά αναμφίβολα κάθε στοιχείο του συστήματος μπορεί να αποκτηθεί χωριστά και ανεξάρτητα από τα άλλα ... και αναμφίβολα υπάρχουν ανεξάρτητες αγορές για τα σχετικά εργαλεία, τα οποία πωλούνται μόνο μία φορά σε ένα συγκεκριμένο τελικό καταναλωτή, και για τα αναλώσιμα εξαρτήματα, όπως φυσίγγια και λοιπά μέσα στερέωσης (καρφιά) τα οποία πρέπει κατά κανόνα να αντικαθίστανται. (...) Οι πελάτες των εργαλείων Hilti είναι ελεύθεροι να δώσουν τις παραγγελίες τους για καρφιά και φυσίγγια, όποτε θέλουν» (επιστολή της Hilti της 23ης Μαρτίου 1983, σημείο 1.2) [2].

(31) Κατά τη διάρκεια της έρευνας, διαπιστώθηκαν εντούτοις, τα ακόλουθα περιστατικά:

31.1. Στις καταγγελίες τους, τόσο η Eurofix όσο και η Bauco, ανέφεραν ότι οι πελάτες τους είχαν αντιμετωπίσει δυσκολίες κατά την παραγγελία δεσμίδων φυσιγγιών χωρίς καρφιά από τη Hilti. Για την Eurofix, η δυσκολία αυτή αρχίζει να εμφανίζεται από το 1981. Οι πελάτες της Bauco είχαν αντιμετωπίσει δυσκολίες από το 1984, όταν η Bauco άρχισε να πωλεί καρφιά για χρήση στα εργαλεία Hilti.

31.2. Σε απάντηση προς τις επιστολές σχετικά με την κατάσταση της αγοράς, οι οποίες είχαν σταλεί βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού αριθ. 17, ένας δανός και ένας γερμανός ανεξάρτητοι κατασκευαστές καρφιών ισχυρίστηκαν ότι η Hilti είχε σαν πρακτική να συνδέει τις πωλήσεις καρφιών με τις πωλήσεις δεσμίδων φυσιγγιών, δυσχεραίνοντας έτσι την εκ μέρους τους πώληση καρφιών.

31.3. Τα εσωτερικά έγγραφα της Hilti GB τα οποία δόθηκαν στους ελεγκτές της Επιτροπής δείχνουν ότι η εν λόγω σύνδεση έγινε για ορισμένους πελάτες. Η επιστολή από τη Hilti GB στη Hilti AG της 17ης Μαΐου 1983 σχετικά με έναν πελάτη της Eurofix αναφέρει ότι «ο πελάτης έχει ειδοποιηθεί τώρα ότι έχουν απαγορευθεί οι πωλήσεις φυσιγγιών χωρίς καρφιά (η εν λόγω απαγόρευση έχει ανακοινωθεί μόνο προφορικά στον πελάτη χωρίς καμία έγγραφη σχετική ανακοίνωση». Το εσωτερικό υπόμνημα της 24ης Ιουνίου 1983, που έστειλε η Hilti GB στη Midland Region Sales Force σχετικά με έναν άλλον πελάτη της Eurofix αναφέρει ότι ο πελάτης αυτός «... ήθελε μια μεγάλη ποσότητα φυσιγγιών Hilti, τα οποία φαίνεται ότι επρόκειτο να χρειαστούν σε συνδυασμό με καρφιά Profix/Eurofix και, σε καμία περίπτωση, δεν πρέπει να γίνει η προμήθεια αυτή σε πελάτη. Εάν οποιοσδήποτε από σας έχει ανάλογες παραγγελίες, παρακαλώ ενημερώστε τον υπεύθυνο της περιοχής σας αμέσως».

[1] Δελτίο ΕΚ 9-1985 (σημείο 2.1.42).

[2] Η άρνηση αυτή επαναλήφθηκε στην επιστολή της Hilti της 4ης Ιουνίου 1985 προς την Επιτροπή κατά την έρευνα στις εγκαταστάσεις τις Hilti GB: «Η Hilti δεν θέτει σαν όρο για την πώληση φυσιγγιών στους τελικούς καταναλωτές ή στις εταιρείες εκμίσθωσης εργαλείων την αγορά των καρφιών της», παρόλο που η παρατήρηση αυτή τροποποιήθηκε (βλέπε σημείο 34.4).

31.4. Γενικά, εάν η Hilti θεωρεί ότι τα φυσίγγια πρόκειται να χρησιμοποιηθούν με καρφιά τα οποία η Hilti μπορεί να θεωρήσει μονομερώς ως μη ασφαλή, οι σχετικές παραγγελίες δεν γίνονται δεκτές. Προφανώς, η Hilti θεωρεί ότι οποιαδήποτε χρήση καρφιών Bauco ή Eurofix στα πιστόλια καρφώματος Hilti δεν είναι ασφαλής (1).

(32) Στην απάντησή της προς τη γνωστοποίηση των αιτιάσεων, η Hilti αναγνωρίζει ότι, σε μεμονωμένες περιπτώσεις, αρνήθηκε να προμηθεύσει στους πελάτες της δεσμίδες φυσιγγιών χωρίς καρφιά. Μετά τη δέσμευση που ανέλαβε η Hilti, και οι δύο καταγγέλλουσες αναφέρουν ότι τώρα πωλούν ευκολότερα τα καρφιά τους, δεδομένου ότι οι δεσμίδες φυσιγγιών διατίθενται κατά κανόνα από τη Hilti χωρίς τη συμπληρωματική προμήθεια των καρφιών.

η) **Διάκριση όσον αφορά τις παραγγελίες φυσιγγιών χωρίς καρφιά**

(33) Στις περιπτώσεις που η Hilti είχε εφαρμόσει την προαναφερόμενη τακτική, προσπαθούσε να παρεμποδίσει την πώληση των καρφιών των ανταγωνιστών της με πολιτική μείωσης των εκπτώσεων για παραγγελίες φυσιγγιών χωρίς καρφιά. Η μείωση των εκπτώσεων δεν ήταν αρχικά εξαρτημένη από οποιαδήποτε αντικειμενικά κριτήρια, όπως η ποσότητα, αλλά βασιζόταν κυρίως στο γεγονός ότι ο πελάτης αγόραζε καρφιά άλλων ανταγωνιστών.

(34) Τα πραγματικά περιστατικά σχετικά με το θέμα αυτό έχουν ως εξής:

34.1. Στην καταγγελία της, η Bauco ισχυριζόταν ότι η Hilti είχε μειώσει τις κανονικές εκπτώσεις των πελατών της, επειδή είχαν αγοράσει καρφιά Bauco.

34.2. Από τα εσωτερικά έγγραφα της Hilti GB, τα οποία δόθηκαν στους ελεγκτές της Επιτροπής, φαίνεται ότι οι εν λόγω μειωμένες εκπτώσεις χρησιμοποιήθηκαν στην προσπάθεια να εμποδιστεί η πώληση καρφιών που κατασκευάζουν ανταγωνιστές της. Η επιστολή που έστειλε η Hilti GB στη Hilti AG στις 17 Μαΐου 1983, που αφορούσε την υπόθεση ενός πελάτη της Eurofix, αναφέρει: «Οι εκπτώσεις τους στα φυσίγγια DX μειώθηκαν σημαντικά και χορηγούνται μόνο στις περιπτώσεις που μαζί με τα φυσίγγια αγοράζονται και οι αντίστοιχες ποσότητες μέσων στερέωσης». Η επιστολή αυτή γράφτηκε μετά από επιστολή του εν λόγω πελάτη προς τη Hilti GB στις 9 Μαΐου 1983 με την οποία ζητούσε τη συνήθη έκπτωσή του για μια μεγάλη παραγγελία φυσιγγιών. Η Hilti GB, στις εσωτερικές οδηγίες της προς όλους τους υπεύθυνους περιοχών της 6ης Φεβρουαρίου 1981, αναφέρει: «Πρέπει να εξασφαλίσετε ότι για τους πελάτες που αγοράζουν καρφιά από την Profix για χρήση στα εργαλεία Hilti, *θα παύσει*, μετά από ορισμένη προθεσμία που θα τους τάξετε, η επιτόπου συντήρηση των εργαλείων και η παροχή κατάρτισης τεχνικών οδηγιών και εκπτώσεων για τα φυσίγγια. Πρέπει να γίνει σαφές στους πελάτες ότι οι εν λόγω υπηρεσίες της Hilti δεν πρόκειται να παρέχονται στους αγοραστές των καρφιών Profix. Ένα ακόμα παράδειγμα είναι η επιστολή της Hilti GB της 23ης Μαΐου 1985 σε έναν από τους πελάτες της Bauco, στην οποία αναφέρεται η πρόθεσή της να μειώσει τις εκπτώσεις τους. Από τα εσωτερικά έγγραφά της, φαίνεται ότι η Hilti καταλάβαινε ότι θα ήταν δύσκολο να αρνηθεί τον εφοδιασμό παλαιών ή τακτικών πελατών, αλλά ότι η μείωση των εκπτώσεων θα είχε το ίδιο αποτέλεσμα. Οι εκπτώσεις της Firth Industrial Services (ενός μεγάλου πελάτη της Bauco) μειώθηκαν επίσης σημαντικά, καθώς και οι εκπτώσεις της Sandell Perkins. Οι περιπτώσεις αυτές αναλύονται παρακάτω.

34.3. Η Bauco ισχυρίστηκε ότι η διάκριση όσον αφορά τις παραγγελίες φυσιγγιών χωρίς καρφιά εφαρμοζόταν υπό την έννοια ότι η Hilti είχε πληροφορήσει έναν από τους πελάτες της σχετικά με το ότι οι παραγγελίες που υπερβαίνουν τα 5 000 φυσίγγια χωρίς καρφιά πρέπει να εγκρίνονται από τον υπεύθυνο της περιοχής.

34.4. Σύμφωνα με τα πραγματικά περιστατικά που ανέφερε η δεύτερη καταγγέλλουσα, αλλά πριν από την έρευνα στις εγκαταστάσεις της Hilti GB, η Hilti δεν αρνήθηκε τις ενέργειες αυτές. Στην επιστολή της της 4ης Ιουνίου 1985 προς την Επιτροπή, η Hilti αναφέρει: «Στις προσπάθειές της για προώθηση των προϊόντων της, η Hilti προσπαθεί να επηρεάσει και να πείσει τους πελάτες να χρησιμοποιούν τα απευθείας συστήματα στερέωσης Hilti μόνο με τα σχετικά προϊόντα Hilti. Για τον ίδιο σκοπό, προσπαθεί να επηρεάσει και να πείσει τις εταιρείες εκμίσθωσης εργαλείων να αγοράζουν τα απαιτούμενα καρφιά από τη Hilti όταν παραγγέλλουν φυσίγγια. Στην προσπάθειά της αυτή, η Hilti χορηγεί εκπτώσεις στις εν λόγω εταιρείες που αγοράζουν φυσίγγια μαζί με καρφιά». Η επιστολή αναφέρει περαιτέρω όσον αφορά τις παραγγελίες που υπερβαίνουν τα 5 000 φυσίγγια: «Στις περιπτώσεις αυτές, ο υπεύθυνος μπορεί και συχνά πράγματι προσπαθεί να πείσει τον πελάτη να αγοράσει επίσης τα σχετικά αναλώσιμα προϊόντα από τη Hilti και μπορεί να προσφέρει έκπτωση». Η επιστολή της Hilti προς την Επιτροπή, της 3ης Οκτωβρίου 1985, μετά την ανάληψη της δέσμευσής της, επιβεβαιώνει και πάλι την απόψη αυτή:

«Μπορεί να αληθεύει ότι ένας από τους λόγους που προβάλλει η Hilti σε ορισμένες από τις εταιρείες εκμίσθωσης συνεργείων για τη διακοπή της προτιμησιακής μεταχείρισης (2) είναι η

(1) Οι ισχυρισμοί της Hilti σχετικά με την ασφάλεια και την καταλληλότητα των καρφιών άλλων κατασκευαστών για τη χρήση για την οποία προορίζονται αναλύεται επίσης παρακάτω.

(2) Δηλαδή τις συνήθεις εκπτώσεις ανάλογα με τις ποσότητες.

πρακτική που ακολουθούν να προμηθεύουν τα συστήματα Hilti DX με καρφιά τα οποία η Hilti δεν θεωρεί αρκετά κατάλληλα από άποψη ασφάλειας των συστημάτων της».

34.5. Στην απάντησή της προς τη γνωστοποίηση αιτιάσεων, η Hilti αναγνωρίζει ότι ακολουθούσε γενικά πολιτική ειδικών εκπτώσεων για την αγορά δεσμίδων φυσιγγιών μαζί με καρφιά ή/και ότι δεν χορηγεί τις συνήθεις εκπτώσεις για τις παραγγελίες δεσμίδων φυσιγγιών χωρίς καρφιά.

θ) Παρακώλυση ή παρεμπόδιση των εξαγωγών

(35) Η Hilti άσκησε πίεση στους ανεξάρτητους διανομείς της, κυρίως στις Κάτω Χώρες, ώστε να μην εκτελέσουν ορισμένες παραγγελίες για εξαγωγές, κυρίως στο Ηνωμένο Βασίλειο. Κατόπιν αυτού, η Hilti των Κάτω Χωρών δεχόταν να εκτελέσει παραγγελίες μόνο για εξαγωγές εκτός της Κοινότητας. Η εκτέλεση άλλων μεγάλων παραγγελιών για εξαγωγές, μεταξύ των οποίων και παραγγελίες από το Ηνωμένο Βασίλειο, θα ήταν κατά κανόνα συμφέρουσες για τη Hilti των Κάτω Χωρών και είναι, ως εκ τούτου, σαφές ότι η εν λόγω απροθυμία ήταν αποτέλεσμα της άσκησης πίεσης εκ μέρους της Hilti, όπως περιγράφεται παρακάτω.

(36) Τα πραγματικά περιστατικά σχετικά με το θέμα αυτό έχουν ως εξής:

36.1. Και οι δύο καταγγέλλουσες αντιμετώπισαν δυσκολίες. Το 1981, η Eurofix αγόρασε φυσίγγια μέσω τρίτου από τη Hilti των Κάτω Χωρών στη μισή σχεδόν τιμή από εκείνη που ίσχυε τότε στο Ηνωμένο Βασίλειο. Οι μετέπειτα προσπάθειες της Eurofix να εξασφαλίσει προμήθειες απέτυχαν, όταν, όπως ισχυρίζεται, η Hilti GB αντιλήφθηκε την προέλευση των εν λόγω φυσιγγιών που κυκλοφόρησαν στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου. Η Bauco ισχυρίζεται επίσης στην καταγγελία της ότι προσπάθησε να προμηθευτεί φυσίγγια από τη Hilti των Κάτω Χωρών μέσω τρίτων, επειδή οι τιμές ήταν σημαντικά χαμηλότερες. Η απάντηση της Hilti των Κάτω Χωρών στην παραγγελία αυτή ήταν ότι η Hilti AG της είχε δώσει οδηγίες να μην προμηθεύει φυσίγγια χωρίς καρφιά. Σε περαιτέρω επαφές, τον Ιανουάριο του 1985, η Hilti των Κάτω Χωρών πρόσφερε φυσίγγια, υπό τον όρο ότι θα έπρεπε να εξαχθούν εκτός της Κοινότητας.

36.2. Από τα έγγραφα που έστειλε η Hilti, ανταποκρινόμενη σε σχετική απαίτηση σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού αριθ. 17, φαίνεται ότι η Hilti των Κάτω Χωρών είχε πειστεί να μην εφοδιάζει την Eurofix και επιβεβαιώνεται η ανωτέρω εκδοχή των γεγονότων. Στην επιστολή της προς την Επιτροπή της 23ης Μαρτίου 1983, η Hilti αναφέρει ότι η πρώτη παραγγελία της Eurofix το 1981 εκτελέστηκε, δεδομένου ότι προοριζόταν για εξαγωγή και είχε χορηγηθεί έκπτωση επειδή η Hilti δεν θα είχε έξοδα κατάρτισης. Σε επιστολή της 21ης Ιανουαρίου 1985 προς την Επιτροπή (πριν από την υποβολή της δεύτερης καταγγελίας), η Hilti έδωσε περαιτέρω στοιχεία στην Επιτροπή σχετικά με την πλευρά αυτή της υπόθεσης. Φαίνεται ότι μόλις η Hilti GB εξακρίβωσε την προέλευση των φυσιγγιών της Eurofix, ήρθε σε επαφή με την Hilti AG, η οποία έστειλε μια εγκύκλιο επιστολή προς όλες τις θυγατρικές και τους ανεξάρτητους διανομείς της, με την οποία τους ειδοποιούσε να μην εφοδιάζουν την Profix (Eurofix), η οποία δεν είχε ανεξάρτητα πηγές προμήθεια φυσιγγιών (βλέπε εγκύκλιο επιστολή της Hilti της 14ης Δεκεμβρίου 1981). Μια προηγούμενη εγκύκλιος της Hilti της 24ης Νοεμβρίου 1981 εφιστούσε επίσης την προσοχή όσον αφορά τον εφοδιασμό της Profix (Eurofix) με φυσίγγια. Προειδοποιούσε επίσης σχετικά με προμήθειες δεσμίδων φυσιγγιών από συγκεκριμένους ανεξάρτητους διανομείς εργαλείων Hilti στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι οποίοι, την εποχή εκείνη, εφοδιάζονταν από τη Hilti GB και για τους οποίους υπήρχαν υπόνοιες ότι προμήθευαν την Eurofix. Η Hilti AG έστειλε, στις 17 Ιουνίου 1982, μία ακόμα επιστολή στη Hilti των Κάτω Χωρών, η οποία της έδινε ένα υπόδειγμα απάντησης για την άρνηση οποιασδήποτε παραγγελίας από την Profix (Eurofix), με βάση τις προαναφερθείσες εκτιμήσεις σχετικά με την ασφάλεια.

(37) Μετά τη δέσμευση που ανέλαβε η Hilti, οι δύο καταγγέλλουσες κατόρθωσαν να εξασφαλίσουν είτε άμεσα είτε έμμεσα προμήθειες σε φυσίγγια Hilti από τη Hilti Κάτω Χωρών.

ι) Άρνηση εφοδιασμού της Eurofix, της Bauco και άλλων ανταγωνιστών

(38) Η Hilti ακολουθεί πολιτική σύμφωνα με την οποία δεν προμηθεύει με φυσίγγια ανεξάρτητους παραγωγούς καρφιών ή άλλους παραγωγούς πιστολιών καρφώματος. Στις σχετικές αιτήσεις, η Hilti αρνείται διαρκώς να εφοδιάζει την Eurofix και την Bauco.

ια) Καθυστέρηση ή άρνηση χορήγησης άδειας εκμετάλλευσης δικαιώματος

(39) Προκειμένου να πωλήσουν τα καρφιά τους αντιμετωπίζοντας τις δυσκολίες που περιγράφονται παραπάνω, οι καταγγέλλουσες προσπάθησαν να εξασφαλίσουν τη δική τους ανεξάρτητη προμήθεια σε δεσμίδες φυσιγγιών που δεν έχουν κατασκευαστεί από ή για λογαριασμό της Hilti. Οι εν λόγω ανεξάρτητες προμήθειες απαιτούσαν άδεια εκμετάλλευσης του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Η Hilti, εντούτοις, δεν ήταν πρόθυμη να χορηγήσει καμία σχετική άδεια. Παρόλο που άδειες εκμετάλλευσης παρέχονται στο Ηνωμένο Βασίλειο από το 1984, η Hilti προσπάθησε να επιβάλει τόσο υψηλά ποσά για το δικαίωμα εκμετάλλευσης του διπλώματος, ώστε τούτο να ισοδυναμεί με άρνηση επίσης στους μελλοντικούς δικαιοδόχους ότι οποιαδήποτε άδεια εκμετάλλευσης διπλώματος ευρεσιτεχνίας δεν θα παρείχε κανένα δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας που αυτή διεκδικούσε για τις εν λόγω δεσμίδες φυσιγγιών.

(40) Τα πραγματικά περιστατικά σε σχέση με το θέμα αυτό έχουν ως εξής:

40.1. Η Hilti, στην επιστολή της προς την Eurofix της 20ής Νοεμβρίου 1984, ανέφερε ότι ακολουθούσε πολιτική που συνίσταται στη μη χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης διπλώματος ευρεσιτεχνίας αλλά ότι, σε περίπτωση που η Eurofix μπορούσε να εξασφαλίσει άδεια εκμετάλλευσης, πρότεινε την καταβολή δικαιώματος που ανέρχεται σε 28 %. Η Hilti ανέφερε επίσης ότι η εν λόγω άδεια δεν επρόκειτο να παρέχει κανένα δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας που η Hilti υποστηρίζει ότι κατέχει.

40.2. Στην αίτηση της Bauco για άδεια εκμετάλλευσης (με προτεινόμενο δικαίωμα 2 %) δόθηκε ακριβώς η ίδια απάντηση (βλέπε επιστολές της Hilti της 18ης Μαΐου 1984 και της 20ής Αυγούστου 1984, με τις οποίες προτείνεται δικαίωμα εκμετάλλευσης 28 % και εφιστάται η προσοχή για ενδεχόμενη παραβίαση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας που προβάλλει η Hilti). Η Bauco άρχισε να κατασκευάζει φυσίγγια προτού αποκτήσει άδεια εκμετάλλευσης και η Hilti κίνησε τη διαδικασία για λήψη προσωρινών μέτρων λόγω προσβολής δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Μια απόφαση για λήψη προσωρινών μέτρων του High Court απαγόρευσε στην Bauco την εμπορία δεσμίδων φυσιγγίων που συνιστούσε παραβίαση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας και του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας που προέβαλε η Hilti.

40.3. Ένα εσωτερικό έγγραφο της Hilti της 25ης Ιουλίου 1984 που δόθηκε στους ελεγκτές της Επιτροπής αναφέρει σαφώς ότι η Hilti γνώριζε ότι ήταν υποχρεωμένη να χορηγήσει άδεια εκμετάλλευσης αλλά «ζητούσε υψηλό ποσό, ως δικαιώματα, για την άδεια προκειμένου να μη γίνει δεκτή από την Bauco» (1).

40.4. Ο ελεγκτής διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, με βάση τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης και μετά από σύγκριση με τα δικαιώματα που ζητούνται για ανάλογα είδη προϊόντων, καθόρισε τους όρους της άδειας και αποφάσισε, και για τις δύο περιπτώσεις, να καθοριστεί το δικαίωμα στο επίπεδο των τριών λιρών που ζητούσε η Eurofix (δηλαδή περίπου 5 % της τιμής καταλόγου της Hilti). Η αρχική πρόταση της Hilti υπερέβαινε έτσι κατά 600 % περίπου την καθορισθείσα τιμή. Η υπόθεση είναι ακόμη εκκρεμής μετά από άσκηση ενδίκου μέσου εκ μέρους της Hilti για ζητήματα που δεν έχουν σχέση με το δικαίωμα εκμετάλλευσης.

ιβ) **Άρνηση προμήθειας φυσιγγιών τα οποία μπορούν να μεταπωληθούν**

(41) Στις περιπτώσεις που η Hilti πίστευε ότι οι δεσμίδες φυσιγγιών για τις οποίες είχε λάβει παραγγελίες μπορούσαν να πωληθούν σε ανεξάρτητους κατασκευαστές καρφιών, αρνιόταν τις προμήθειες ακόμη και σε ομολογουμένως παλαιούς πελάτες της. Η Hilti παραδέχτηκε ότι ακολουθούσε την πολιτική αυτή.

ιγ) **Σύστημα εκπτώσεων που συνεπάγεται διακρίσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο**

(42) Εκτός από τις μειωμένες εκπτώσεις για τις παραγγελίες φυσιγγιών χωρίς καρφιά που αναφέρθηκαν παραπάνω, η Hilti άρχισε να εφαρμόζει μια πολιτική ταξινόμησης των εταιρειών εκμίσθωσης εργαλείων και πωλητών σε υποστηριζόμενους και μη υποστηριζόμενους. Σύμφωνα με το σύστημα αυτό, οι τελευταίοι έχουν μεγαλύτερο ποσοστό έκπτωσης από τους πρώτους, ακόμη και για παραγγελίες ανάλογων ποσοτήτων. Εκτός από ορισμένα ποιοτικά κριτήρια, όπως η προθυμία για τη σχετική κατάρτιση, για τις υποστηριζόμενες εταιρείες εκμίσθωσης εργαλείων και μεταπωλητές ισχύουν οι ακόλουθοι όροι:

— να βρίσκονται σε κεντρική θέση,

— να είναι διατεθειμένοι να έρθουν σε συμφωνία με τη Hilti και να δεχτούν μια πολιτική συνεχούς απευθείας πώλησης και

— να δεχτούν να μείνουν πιστοί σε μια ορισμένη μάρκα μιας σειράς προϊόντων.

(43) Στην επιστολή της της 23ης Ιανουαρίου 1986 προς την Επιτροπή, η Hilti περιέγραψε την πολιτική αυτή και ανέφερε ότι αποφάσισε να την εφαρμόζει μονομερώς και χωρίς να ζητήσει τη γνώμη των εταιρειών εκμίσθωσης εργαλείων και των πωλητών. Η Hilti δεν έχει ποτέ δηλώσει δημοσία ή προς τους πελάτες της ότι εφαρμόζει το σύστημα αυτό ή ποια κριτήρια λαμβάνονται υπόψη για την εξασφάλιση καθεστώτος υποστηριζόμενου πελάτη. Πράγματι, οι εκπτώσεις των μη υποστηριζόμενων εταιρειών μειώθηκαν σημαντικά χωρίς να δοθεί καμία εξήγηση ούτε πληροφορίες σχετικά με τα κριτήρια επιλογής (2). Επίσης, δεδομένου ότι η «σταθερή προτίμηση μιας συγκεκριμένης μάρκας σε μία κατηγορία προϊόντων» αποτελεί κριτήριο επιλογής, φαίνεται ότι η χρησιμοποίηση αναλώσιμων από ανεξάρτητους κατασκευαστές για τα ΣΣΛΠ μπορεί να έχει σαν συνέπεια, σε ορισμένες περιπτώσεις, την υπαγωγή σε καθεστώς μη υποστηριζόμενου, με τη σχετική σημαντική μείωση των εκπτώσεων (3).

ιδ) **Άρνηση εκτέλεσης των εγγυήσεων και αξιώσεις σχετικά με την ασφάλεια των καρφιών ανεξάρτητων κατασκευαστών**

(44) Η Hilti ακολουθεί μια πολιτική που συνίσταται στην άρνηση εκτέλεσης των εγγυήσεων για τα εργαλεία της όταν χρησιμοποιούνται καρφιά που δεν έχουν κατασκευαστεί από αυτήν. Η Hilti παραδέχεται το γεγονός αυτό.

ιε) **Πολιτική επιλογής ή διακρίσεων έναντι των επιχειρήσεων τόσο των ανταγωνιστών όσο και των πελατών τους**

(45) Η Hilti ακολουθεί τακτική και πάγια πολιτική εφαρμογής διακρίσεων (συνήθως υπό μορφή κατ' επιλογή μείωσης των τιμών ή άλλων ευνοϊκών όρων) έναντι

(1) Κατά τη διαδικασία ενώπιον του ελεγκτή διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, η Hilti αρχικά ζήτησε 18 πένες για κάθε δεσμίδα σαν δικαίωμα εκμετάλλευσης, το οποίο ισούται με το 30 % της τιμής καταλόγου της Hilti (36 % της τιμής με έκπτωση 20 %). Αργότερα, στη διάρκεια της διαδικασίας δεν αμφισβήτησε τον αριθμό που ανέφερε η Eurofix.

(2) Το σύστημα καλύπτει και άλλα προϊόντα εκτός από τα ΣΣΛΠ. Για τα ΣΣΛΠ, οι υποστηριζόμενοι αντιπρόσωποι έχουν εκπτώσεις 15 έως 20 %. Οι μη υποστηριζόμενοι έχουν εκπτώσεις 0 έως 10 %.

(3) Εσωτερικό υπόμνημα της Hilti της 20ής Σεπτεμβρίου 1983.

των επιχειρήσεων τόσο των ανταγωνιστών της όσο και των πελατών τους. Η πολιτική αυτή εφαρμόζεται όχι μόνο έναντι των κατασκευαστών αναλωσίμων προϊόντων για τα πιστόλια καρφώματος Hilti, αλλά και έναντι άλλων κατασκευαστών πιστολιών καρφώματος.

(46) Τα πραγματικά περιστατικά όσον αφορά το θέμα αυτό έχουν ως εξής:

46.1. Το εσωτερικό έγγραφο της Hilti της 5ης Μαρτίου 1984, το οποίο δόθηκε στους ελεγκτές της Επιτροπής, περιλαμβάνει κατάλογο ορισμένων πελατών που αγοράζουν πιστόλια καρφώματος τα οποία δεν κατασκευάζονται από τη Hilti, και συγκεκριμένα τα πιστόλια Spit και Impex. Συνοψίζει τη στρατηγική που πρόκειται να ακολουθήσει για να προσελκύσει τον πελάτη στα προϊόντα Hilti και αναφέρει ειδικές συμφωνίες για την ανταλλαγή μεταχειρισμένων προϊόντων με καινούρια και για εκπτώσεις καθώς και δωρεάν παροχή εργαλείων. Για ορισμένους πελάτες που αγοράζουν καρφιά Profix ακολουθείται επίσης στρατηγική προσφοράς εξαιρετικών εκπτώσεων, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η μετάβασή τους στη Hilti.

46.2. Σε άλλα εσωτερικά σημειώματα της 5ης Μαρτίου 1984, της 23ης Σεπτεμβρίου 1983, της 20ής Σεπτεμβρίου 1983, της 21ης Ιανουαρίου 1982 και της 5ης Νοεμβρίου 1981, επιβεβαιώνεται ότι η πολιτική επιλογής ή διακρίσεων έναντι των ανταγωνιστών ή των πελατών τους δεν συνίσταται σε μεμονωμένα περιστατικά. Σε κάθε περίπτωση επισημαίνονται ορισμένοι πελάτες των ανταγωνιστών και προσφέρονται ειδικές συμφωνίες που συνιστούν διακρίσεις, προκειμένου να προσελκύσουν τους εν λόγω πελάτες στη Hilti.

46.3. Ειδική αναφορά πρέπει να γίνει στην περίπτωση της Firth, δεδομένου ότι δείχνει την προσεκτικά σχεδιασμένη στρατηγική που εφάρμοσε η Hilti έναντι των δραστηριοτήτων ενός από τους κυριότερους πελάτες της Bauco. Η Firth, μια εταιρεία εκμίσθωσης εργαλείων, ήταν σημαντικός πελάτης της Bauco για πολλά χρόνια, ο οποίος, λόγω της ποσότητας των αγορών του, εξασφάλιζε μεγάλα ποσοστά εκπτώσεων από τη Hilti (25 % στα ΣΣΛΠ). Η επιχείρησή της αναπτυσσόταν με επιτυχία. Η Firth άρχισε να αγοράζει καρφιά τα οποία δεν ήταν κατασκευασμένα από τη Hilti, γεγονός το οποίο αντιλήφθηκε η Hilti επειδή η Firth ζητούσε φυσίγγια χωρίς καρφιά. Λόγω κυρίως της απόφασής της να αγοράζει καρφιά τα οποία δεν κατασκευάζονται από τη Hilti και να επεκτείνει τις δραστηριότητές της σε πελάτες που προηγουμένως εφοδιάζονταν απευθείας από τη Hilti, η έκπτωση της Firth μειώθηκε σε 10 % για όλο το φάσμα των προϊόντων Hilti. Αυτό έγινε μονομερώς από τη Hilti, χωρίς εξήγηση. Όταν, όπως ανέμενε η Hilti, η Firth ζήτησε την κανονική έκπτωση και αρνήθηκε να πληρώσει τα τιμολόγια με τη χαμηλή έκπτωση, έπαυσαν να γίνονται δεκτές οι παραγγελίες της. Συγχρόνως, η Hilti εντόπισε τους πελάτες της Firth, στους οποίους πρόσφερε «ανταγωνιστικά αναλώσιμα είδη» ή ειδικό πακέτο προτάσεων για συζήτηση, που ξεπερνούσαν κατά πολύ τις συνήθεις εκπτώσεις της Hilti, προκειμένου να τους απομακρύνει από τη Firth. Κατόπιν αυτού, η Hilti μπόρεσε να αυξήσει τις πωλήσεις της στο τμήμα αγοράς που καλύπτει η Firth σε βάρος της τελευταίας, με αποτέλεσμα όχι μόνο να μειωθούν οι πωλήσεις της Firth, αλλά και οι πωλήσεις της Bauco προς τη Firth. Αυτή η εκδοχή των γεγονότων επιβεβαιώνεται και από τα εσωτερικά υπομνήματα της Hilti της 15ης Νοεμβρίου 1984, της 7ης Δεκεμβρίου 1984, της 4ης Μαρτίου 1985 και της 10ης Μαΐου 1985. Επιπλέον, η Firth υπέβαλε στην Επιτροπή εκτιμήσεις για τις εργασίες που έχασε συνεπεία της πολιτικής της Hilti.

46.4. Μετά τη δέσμευση που ανέλαβε η Hilti, η Firth εξακολούθησε να υφίσταται δυσμενείς διακρίσεις εκ μέρους της Hilti. Η παραγγελία της για 20 00 φυσίγγια δεν έγινε δεκτή και της προσφέρθηκαν μόνο 5 000. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο αριθμός αυτός των 5 000 είχε χρησιμοποιηθεί από τη Hilti, προτού αναλάβει τη δέσμευση, σαν το κατώτατο όριο για να ελέγχει αν χρησιμοποιούνται καρφιά που δεν είναι κατασκευασμένα από αυτή. Η Hilti δηλώνει ότι αυτό αποτελεί σύμπτωση και ότι, στην πραγματικότητα, η Firth περιορίστηκε στις συνήθεις ανάγκες της επιχείρησής της. Μόνο μετά από παρέμβαση των υπηρεσιών της Επιτροπής για τήρηση της δέσμευσης, η Hilti συμφώνησε, με κάθε επιφύλαξη, να επιστρέψει στη Firth όλα τα οφειλόμενα και υπό αμφισβήτηση ποσά των εκπτώσεων καθώς και να εκτελέσει την παραγγελία για τα 20 000 φυσίγγια. Η εν λόγω εκδοχή των γεγονότων επιβεβαιώνεται και από την επιστολή της Hilti της 16ης Σεπτεμβρίου 1985 προς την Επιτροπή, τις επιστολές της Επιτροπής της 26ης Σεπτεμβρίου και της 4ης Οκτωβρίου 1985 προς τη Hilti και την επιστολή της Hilti της 14ης Οκτωβρίου 1985 προς τη Firth.

(47) Η Sandell Perkins μια άλλη εταιρεία εκμίσθωσης εργαλείων και ένας από τους μεγαλύτερους πελάτες της Bauco, αντιμετώπισε επίσης ορισμένες από τις δυσκολίες της Firth. Οι εκπτώσεις της μειώθηκαν μονομερώς από τη Hilti επειδή είχε αγοράσει καρφιά Bauco και όχι λόγω μείωσης της ποσότητας των αγορών της (1). Αυτό το παράδειγμα αντικατοπτρίζει το πώς εφαρμόζει η Hilti την πολιτική της έναντι των μη υποστηριζόμενων εταιρειών. Μετά από συζήτηση μεταξύ της Hilti και των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τη δέσμευση, η Hilti, με δική της πρωτοβουλία, αποκατέστησε το προηγούμενο υψηλότερο επίπεδο εκπτώσεων της Sandell Perkins (επιστολή της Hilti της 17ης Δεκεμβρίου 1985).

ιστ) **Άλλες μορφές τακτικής μετά την ανάληψη της δέσμευσης**

(48) Στην περίπτωση της Firth, περιγράφηκε ο τρόπος με τον οποίο μετά την ανάληψη της δέσμευσης, η Hilti προσπάθησε να εφαρμόσει πολιτική περιορισμού του αριθμού των φυσιγγιών τα οποία παραγγέλλονται χωρίς καρφιά σε ποσότητα η οποία ευθυγραμμίζεται με τις προηγούμενες ανάγκες. Οι εταιρείες οι οποίες ήταν πελάτες της Bauco ή της Eurofix μπορεί να είχαν

(1) Η Sandell Perkins είχε εντοπιστεί σαν πελάτης της Bauco σε εσωτερικά έγγραφα της Hilti (υπόμνημα της 14ης Μαΐου 1985).

προηγουμένως μικρές ανάγκες προμηθειών λόγω της πολιτικής που ακολουθούσε η Hilti να δεσμεύει ή να μειώνει τις εκπτώσεις. Ένα παράδειγμα της πρακτικής της Hilti, μετά την ανάληψη της δέσμευσης ήταν η προσπάθειά της να περιορίσει τη Flag Hire σε 2 000 φυσίγγια το μήνα, ενώ είχε παραγγείλει 25 000. Μετά από συζητήσεις μεταξύ της Hilti και των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την τήρηση της δέσμευσης, η πολιτική αυτή ανετράπη (βλέπε επιστολή της Hilti προς την Επιτροπή της 17ης Ιανουαρίου 1986).

(49) Φαίνεται ότι τώρα η Hilti, κατά κανόνα, προβαίνει σε προμήθειες δεσμίδων φυσιγγιών χωρίς καρφιά. Εντούτοις, η Hilti προφανώς εξακολουθεί ακόμη, σε ορισμένες περιπτώσεις, να χορηγεί χαμηλότερες εκπτώσεις για παραγγελίες φυσιγγιών χωρίς καρφιά. Η πολιτική αυτή μπορεί να αποθαρρύνει ορισμένες παραγγελίες, Η επιστολή της Hilti προς την Επιτροπή της 17ης Ιανουαρίου 1986 αφορά έναν πελάτη στον οποίο είχε προσφέρει έκπτωση μόνο 10 % αντί της κανονικής του 25 % για μια παραγγελία 25 000 φυσιγγιών. Πράγματι, η Hilti φαίνεται ότι εξακολουθεί να εφαρμόζει την απόρρητη και μονομερή πολιτική της, να χορηγεί διαφορετικές εκπτώσεις στις υποστηριζόμενες και στις μη υποστηριζόμενες εταιρείες εκμίσθωσης εργαλείων, για τις οποίες ένα από τα κριτήρια είναι η πίστη στη συγκεκριμένη μάρκα προϊόντων γενικά, και η αγορά αναλωσίμων προϊόντων της Hilti ειδικότερα.

V. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΤΗΣ HILTI

(50) Η Hilti αποτελεί τον σημαντικότερο παραγωγό και προμηθευτή αναλωσίμων στην κοινή αγορά. Μπόρεσε επίσης να περιορίσει τη διείσδυση στην αγορά ανεξάρτητων παραγωγών καρφιών και δεσμίδων φυσιγγιών οι οποίοι επιθυμούν να πωλήσουν αναλώσιμα για τα πιστόλια καρφώματος Hilti, σε βαθμό ώστε οι ανεξάρτητοι αυτοί παραγωγοί να προμηθεύουν μόνο ένα σχετικά μικρό ποσοστό από τα αναλώσιμα που χρησιμοποιούνται στα πιστόλια καρφώματος Hilti.

(51) Η Hilti μπόρεσε να επιβάλει πολύ διαφορετικές τιμές στις αγορές των διαφόρων κρατών μελών. Ακόμη και με βάση τα στοιχεία που παρέχει η Hilti (η οποία, κατά τη γνώμη της Επιτροπής, υποτιμά τις διαφορές και αποκλείει ορισμένα κράτη μέλη), οι διαφορές στις τιμές μεταξύ των κρατών μελών όπου η Hilti διανέμει η ίδια τα προϊόντα της μπορεί να φθάνουν σε (..) % για τα πιστόλια, (..) % για τις δεσμίδες φυσιγγιών και (..) % για τα καρφιά. Εάν ληφθούν υπόψη τα κράτη μέλη όπου η Hilti χρησιμοποιεί ανεξάρτητους διανομείς, οι διαφορές φθάνουν σε (..) % για τα πιστόλια, (..) % για τις δεσμίδες φυσιγγιών και (..) % για τα καρφιά. Επιπλέον, η Hilti μπορεί να αυξήσει κατά πολύ τις τιμές στα διάφορα προϊόντα της. Στα κράτη μέλη όπου η Hilti διανέμει η ίδια τα προϊόντα αυτά, η αύξηση μπορεί να φθάσει σε (..) % για τα πιστόλια, (..) % για τις δεσμίδες φυσιγγιών και (..) % για τα καρφιά. Στην πραγματικότητα, αν ληφθεί υπόψη η διαφορά στις τιμές που προκύπτει από τις συναλλαγές μεταξύ της Hilti AG και των θυγατρικών της, οι αυξήσεις αυτές θα εμφανιστούν ακόμα μεγαλύτερες. Οι εν λόγω αυξήσεις πρέπει να εκτιμηθούν και βάσει του γεγονότος ότι τα έξοδα διανομής για τις θυγατρικές της Hilti, ανέρχονται περίπου σε (..) % των εσόδων, μη υπολογιζομένου του κόστους αγοράς.

VI. ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

(52) Η Επιτροπή συγκέντρωσε πολλά αποδεικτικά στοιχεία για τη διαπίστωση της εμπορικής συμπεριφοράς που περιγράφεται παραπάνω όχι μόνο από τις δύο καταγγέλλουσες, που υπέστησαν τις συνέπειες αυτής της τακτικής στην αγορά και από τους πελάτες τους, που αποτέλεσαν επίσης στόχο των ενεργειών της Hilti, αλλά και από επιστολές ή εσωτερικά υπομνήματα της Hilti. Αυτά τα στοιχεία συγκεντρώθηκαν παρά το γεγονός ότι η Hilti είχε γενικά σαν αρχή να μην ενημερώνει τους πελάτες της γραπτά για την πολιτική της ή για τους σχετικούς λόγους (για παράδειγμα εσωτερικό σημείωμα της Hilti της 4ης Μαρτίου 1985). Είναι αλήθεια ότι, συνέπεια είτε της υποβολής των καταγγελιών είτε των ερευνών και της γνωστοποίησης αιτιάσεων της Επιτροπής, η Hilti παραδέχτηκε τις περισσότερες από τις πρακτικές αυτές. Παρ' όλα αυτά, η Hilti υποστηρίζει ότι τα κίνητρά της ήταν η μέριμνα για την ασφάλεια, η ανάγκη να εξασφαλίσει κατάλληλη κατάρτιση και ο αποκλεισμός των αναλώσιμων προϊόντων που δεν πληρούσαν τις προδιαγραφές. Οι ισχυρισμοί αυτοί εξετάζονται παρακάτω στη νομική εκτίμηση.

Β. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

α) Άρθρο 86

(53) Σύμφωνα με το άρθρο 86 της συνθήκης ΕΟΚ είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά και απαγορεύεται, κατά το μέτρο που μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, η καταχρηστική εκμετάλλευση από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης τους εντός της κοινής αγοράς ή σημαντικού τμήματός της.

β) Επιχειρήσεις

(54) Η απόφαση αυτή απευθύνεται στη Hilti AG (Λιχτενστάιν) που ελέγχει άμεσα ή έμμεσα τις ενέργειες των θυγατρικών εταιρειών της που συμμετέχουν στον όμιλο Hilti. Παρά το γεγονός ότι ορισμένες από τις εμπορικές πρακτικές που ήδη αναφέρθηκαν εφαρμόστηκαν από τις θυγατρικές εταιρείες της Hilti, κυρίως της Hilti GB (την οποία αφορούσε η αρχική καταγγελία), δεν υπάρχει αμφιβολία, από τα αποδεικτικά έγγραφα που υπάρχουν, ότι γενικά οι εμπορικές πρακτικές αυτές, αν όχι κάθε επιμέρους λεπτομερής εφαρμογή των εν λόγω πρακτικών, εφαρμόσθηκαν σύμφωνα με τις οδηγίες της Hilti AG ή εν γνώσει της [1]. Αποτελεί πολιτική της Hilti AG να ακολουθεί στρατηγική με την οποία προσπαθεί να παρεμποδίζει τους ανεξάρτητους κατασκευαστές καρφιών από το να προμηθεύουν καρφιά για χρήση στα πιστόλια καρφώματος της Hilti. Η Hilti AG είναι συνεπώς υπεύθυνη για τις ενέργειες στις οποίες προβαίνουν οι θυγατρικές εταιρείες της σύμφωνα με την πολιτική του ομίλου Hilti, καθώς και για το ρόλο που διαδραματίζει στα γεγονότα που αποτέλεσαν αντικείμενο της γνωστοποίησης αιτιάσεων. Η Hilti AG και οι θυγατρικές εταιρείες της πρέπει, ως εκ τούτου, να θεωρούνται ως ενιαία επιχείρηση σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 86.

[1] Π.χ. επιστολή της Hilti AG προς τη Hilti GB της 15ης Ιουνίου 1983.

γ) **Η σχετική αγορά**

Η άποψη της Επιτροπής

(55) Οι δεσμίδες φυσιγγιών κυρίως και, σε μικρότερο βαθμό, τα καρφιά πρέπει, για τις περισσότερες μάρκες πιστολιών καρφώματος, να προσαρμόζονται σε ορισμένη μάρκα πιστολιών καρφώματος ώστε να λειτουργούν καλά. Κατά συνέπεια, ο χρήστης ενός πιστολιού καρφώματος Hilti πρέπει να προμηθεύεται δεσμίδες φυσιγγιών και καρφιά ειδικά κατασκευασμένα για χρήση στο εν λόγω εργαλείο. Έτσι, οι σχετικές αγορές προϊόντων, στην περίπτωση αυτή, είναι οι χωριστές αγορές για δεσμίδες φυσιγγιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στα εργαλεία Hilti και για τα καρφιά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στα εργαλεία Hilti. Οι εν λόγω αγορές δεν είναι ενιαίες επειδή, από άποψη προσφοράς, τα καρφιά και οι δεσμίδες φυσιγγιών κατασκευάζονται με εντελώς διαφορετική τεχνολογία και συχνά από διαφορετικές εταιρείες. Από άποψη ζήτησης, είναι αλήθεια ότι ο χρήστης πρέπει να προμηθευθεί ίσο αριθμό καρφιών και δεσμίδων φυσιγγιών, χωρίς όμως να είναι απαραίτητο να αγορασθούν ταυτόχρονα ίδιες ποσότητες. Αυτό εξηγείται εν μέρει από το γεγονός ότι κυκλοφορούν πολύ περισσότερα είδη καρφιών σε σχέση με τις δεσμίδες φυσιγγιών και τα καρφιά μπορούν να τοποθετηθούν ενίοτε με το χέρι, χωρίς να χρειάζεται πιστόλι καρφώματος. Πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι, όσον αφορά τους παραγωγούς που κατασκευάζουν ήδη καρφιά και δεσμίδες φυσιγγιών μιας μάρκας πιστολιών καρφώματος, τα εμπόδια για τη συμμετοχή στην παραγωγή τέτοιου είδους προϊόντων για άλλες μάρκες πιστολιών καρφώματος είναι σχετικά περιορισμένα, αν δεν υπάρχουν τεχνητά ή νομοθετικής φύσεως εμπόδια. Επιπλέον, τα πιστόλια καρφώματος αποτελούν χωριστή σχετική αγορά, η οποία πρέπει να εξετασθεί στο πλαίσιο της παρούσας υπόθεσης.

(56) Έτσι, ενώ η Hilti είναι δυνάμει ανταγωνιστής στις χωριστές αγορές δεσμίδων φυσιγγιών και καρφιών γενικά, είναι άμεσος ανταγωνιστής στις αγορές δεσμίδων φυσιγγιών και καρφιών για χρήση στα δικά της πιστόλια καρφώματος. Η Hilti έχει κατοχυρώσει με διπλώματα ευρεσιτεχνίας τις δεσμίδες φυσιγγιών της σε όλη την Κοινότητα (εκτός από την Ελλάδα και τη Γερμανία, όπου η ισχύς των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας έληξε το 1986, και στο Ηνωμένο Βασίλειο όπου για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας πρέπει να ζητηθεί η χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης). Επιπλέον, στο Ηνωμένο Βασίλειο η Hilti έχει ζήτησει την προστασία των δεσμίδων φυσιγγιών της σύμφωνα με το δίκαιο περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

Το γεγονός αυτό εμπόδισε τους ανεξάρτητους κατασκευαστές να κατασκευάζουν ή να πωλούν τα εν λόγω προϊόντα. Όσον αφορά όμως τα καρφιά δεν υφίστανται αυτά τα νομοθετικής φύσεως εμπόδια· αν η Hilti δεν είχε εφαρμόσει πολιτική που συνίστατο στο να συνδέει την αγορά καρφιών με τις δεσμίδες φυσιγγιών που ήταν κατοχυρωμένες με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή αν δεν είχε λάβει μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος, δεν θα υπήρχαν σοβαρά εμπόδια για τη διείσδυση στην αγορά καρφιών για εργαλεία της Hilti των άλλων κατασκευαστών καρφιών. Η σχετική γεωγραφική αγορά για τα πιστόλια καρφώματος και τα αναλώσιμα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν με τα εργαλεία Hilti είναι ολόκληρη η Κοινότητα. Ελλείψει οποιωνδήποτε τεχνητών εμποδίων, τα προϊόντα αυτά μπορούν να διατεθούν σε ολόκληρη την Κοινότητα χωρίς κανένα υπερβολικό μεταφορικό κόστος.

Η άποψη της Hilti

(57) Η Επιτροπή δεν αποδέχεται την άποψη της Hilti σύμφωνα με την οποία τα πιστόλια καρφώματος, οι δεσμίδες φυσιγγιών και τα καρφιά πρέπει να θεωρηθούν ότι αποτελούν ενιαίο σύστημα: και συγκεκριμένα το σύστημα στερέωσης που λειτουργεί με πυρίτιδα. Το γεγονός ότι υπάρχουν ανεξάρτητοι κατασκευαστές καρφιών και δεσμίδων φυσιγγιών που δεν παράγουν πιστόλια καρφώματος αποδεικνύει ότι, για τα προϊόντα αυτά, ισχύουν διαφορετικές προϋποθέσεις προσφοράς. Επιπλέον, ορισμένοι κατασκευαστές πιστολιών καρφώματος προσφεύγουν σε ανεξάρτητους κατασκευαστές καρφιών και δεσμίδων φυσιγγιών για τη μερική τουλάχιστον προμήθεια ορισμένων από τα αναλώσιμα προϊόντα τους. Η ίδια η Hilti βασίζεται στη Dynamit Nobel και στην Cartoucherie de Survilliers (και παλαιότερα στη Fiocchi) για την απευθείας προμήθεια των θυγατρικών εταιρειών της και των διανομέων με δεσμίδες φυσιγγιών. Ορισμένοι ανεξάρτητοι κατασκευαστές καρφιών προμηθεύουν επίσης καρφιά στους κατασκευαστές πιστολιών καρφώματος. Τέλος, όσον αφορά τη ζήτηση, πρέπει να σημειωθεί ότι η αγορά ενός πιστολιού καρφώματος αποτελεί επένδυση κεφαλαίου η οποία, κανονικά, αποσβέννυται σε σχετικά μακρά χρονική περίοδο. Οι δεσμίδες φυσιγγιών και τα καρφιά αποτελούν τρέχουσες δαπάνες για χρήστες και η αγορά τους εξαρτάται από τις τρέχουσες ανάγκες. Τα πιστόλια καρφώματος και τα αναλώσιμα προϊόντα δεν αγοράζονται ταυτόχρονα· η απόφαση για την αγορά τους εξαρτάται από διαφορετικούς παράγοντες. Οι παράγοντες αυτοί αναφέρθηκαν στην επιστολή της Hilti προς την Επιτροπή της 23ης Μαρτίου 1983, στην οποία αναφέρθηκε ότι τα καρφιά, οι δεσμίδες φυσιγγιών και τα πιστόλια καρφώματος πράγματι αποτελούν χωριστές αγορές. Συνεπώς, προκύπτει ότι, παρά το γεγονός ότι τα καρφωτικά πιστόλια, οι δεσμίδες φυσιγγιών και τα καρφιά είναι συναφή προϊόντα, οι προϋποθέσεις προσφοράς και ζήτησης που ισχύουν για τα προϊόντα αυτά είναι διαφορετικές, ενώ ταυτόχρονα τα εν λόγω προϊόντα αποτελούν χωριστές αγορές.

(58) Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να δεχτεί ότι τα συστήματα στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα (ΣΣΛΠ) πρέπει να θεωρούνται ως ενιαία αγορά, δεν δέχεται την άποψη της Hilti ότι τα συστήματα αυτά αποτελούν τμήμα της σχετικής αγοράς που περιλαμβάνει γενικά τα συστήματα στερέωσης για την κατασκευαστική βιομηχανία. Για κάθε τύπο στερέωσης που πραγματοποιείται με πιστόλια κάρφωσης, μπορεί να υπάρχει τουλάχιστον μία ακόμα αποδεκτή, από τεχνική άποψη, εναλλακτική λύση. Οι στερεώσεις πραγματοποιούνται με δράπανα χειροκίνητα ή μη και σε ορισμένες άλλες περιπτώσεις με σημειακή συγκόλληση, βίδες τύπου λαμαρινόβιδας, ύλους ή κοχλίες και περικόχλια. Καμία από τις μεθό-

δους αυτές στερέωσης δεν αποτελεί τμήμα της ίδιας σχετικής αγοράς με τα πιστόλια καρφώματος για τους λόγους που αναφέρονται παρακάτω.

(59) Όσον αφορά την προσφορά, τα διάφορα είδη εξοπλισμού στερέωσης κατασκευάζονται με εντελώς διαφορετικές τεχνολογίες, ισχύουν γι' αυτά διαφορετικοί όροι προσφοράς και κατασκευάζονται συνήθως από διαφορετικές εταιρείες (π.χ. πιστόλια καρφώματος και εξοπλισμός σημειακής συγκόλλησης).

(60) Όσον αφορά τη ζήτηση, η Επιτροπή κρίνει ότι, για να θεωρηθεί ότι αποτελούν τμήμα της ίδιας σχετικής αγοράς τα συστήματα στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα και οι άλλες μέθοδοι στερέωσης, πρέπει οι μικρές αλλά σημαντικές τουλάχιστον αυξήσεις ή μειώσεις της τιμής είτε των πιστολιών καρφώματος είτε των καρφιών ή των φυσιγγιών να προκαλούν ευρεία μεταστροφή της ζήτησης προς ή από την εναλλακτική μέθοδο στερέωσης. Με άλλα λόγια, οι διαφορετικές μέθοδοι στερέωσης πρέπει να είναι εναλλάξιμες με γνώμονα μόνο τις μικρές μεταβολές του κόστους. Μόνο, υπό τις συνθήκες αυτές, θα ήταν αδύνατο για μια επιχείρηση που κατέχει μεγάλο μερίδιο των πωλήσεων μιας μεθόδου στερέωσης να μπορεί να διαθέτει σημαντική οικονομική ισχύ και να ενεργεί ανεξάρτητα από τους πελάτες ή ανταγωνιστές της. Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, τέτοιες ανεξάρτητες ενέργειες ή η άσκηση οικονομικής ισχύος εκ μέρους του παραγωγού μιας μεθόδου στερέωσης θα προκαλούσε μεγάλη πτώση στη ζήτηση αυτού του είδους των στερεωτικών και αντίστοιχη αύξηση για τις άλλες μεθόδους στερέωσης. Το γεγονός αυτό είναι συνεπώς σημαντικό για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς στο πλαίσιο των κανόνων του ανταγωνισμού. Ωστόσο, όσον αφορά τα εν λόγω προϊόντα, η σχετική ζήτηση για τα διάφορα είδη μεθόδων στερέωσης δεν μπορεί να επηρεάζεται τόσο πολύ από τις τιμές ώστε να καταλήξουν να αποτελούν αυτά τμήμα της ίδιας σχετικής αγοράς. Πράγματι, δεν έχουν παρατηρηθεί τέτοιες μεταστροφές παρά τη συμπεριφορά της Hilti, για τους λόγους που αναφέρονται παρακάτω.

(61) Πολλοί παράγοντες επηρεάζουν την επιλογή μιας μεθόδου στερέωσης για μια συγκεκριμένη εργασία σε ορισμένο χώρο, και ειδικότερα:

61.1. οι διάφορες τεχνικές δυνατότητες πραγματοποίησης μιας στερέωσης, το είδος των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη στερέωση και η ασφάλεια του απαραίτητου εξοπλισμού όταν λαμβάνονται υπόψη οι συνθήκες που επικρατούν στον τόπο εργασίας·

61.2. η ύπαρξη εξοπλισμού και η πρακτικότητα των διαφόρων τεχνικών δυνατοτήτων για τη συγκεκριμένη εργασία·

61.3. η ικανότητα φόρτισης και η απαιτούμενη διάρκεια ζωής της στερέωσης·

61.4. οι τεχνικές γνώσεις ή η πείρα των χειριστών που πραγματοποιούν τη στερέωση·

61.5. η ισχύουσα νομοθεσία περί οικοδομών·

61.6. χρονικοί περιορισμοί για την ολοκλήρωση της εργασίας ή την εκτέλεση της σύμβασης·

61.7. το κόστος των στερεώσεων που περιλαμβάνει όχι μόνο το κόστος των υλικών (καρφιά και φυσίγγια στην περίπτωση των συστημάτων στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα) αλλά και το χρόνο για την προπαρασκευαστική φάση της εργασίας και το χρόνο που απαιτείται για την ολοκλήρωση των στερεώσεων (μισθοί χειριστών), συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων ενεργειών για τροφοδότηση με ενέργεια.

(62) Σύμφωνα με τα ανωτέρω, τα συστήματα στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα έχουν ενίοτε ορισμένα χαρακτηριστικά εντελώς διαφορετικά από αυτά των άλλων μεθόδων στερέωσης, τα οποία είναι αποφασιστικά για την επιλογή μιας μεθόδου στερέωσης που θα εφαρμοστεί σε συγκεκριμένη εργασία σε ορισμένο χώρο.

— Αφενός:

62.1. τα συστήματα στερέωσης έχουν πολλαπλές χρήσεις και μεταφέρονται εύκολα. Μπορούν να πραγματοποιήσουν πολλά διαφορετικά είδη στερεώσεων (π.χ. μέταλλο σε μέταλλο, ξύλο σε σκυρόδεμα) και δεν απαιτούν επιτόπου τροφοδότηση με ενέργεια·

62.2. δεν απαιτείται χρόνος για την προπαρασκευαστική φάση της εργασίας στερέωσης (π.χ. η σημειακή συγκόλληση που αποτελεί εναλλακτική μέθοδο για την πραγματοποίηση στερεώσεων ορισμένων μετάλλων σε μέταλλα απαιτεί 45 λεπτά για την προπαρασκευαστική φάση της εργασίας)·

62.3. τα συστήματα στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα προκαλούν πολύ μικρότερη κόπωση στο χειριστή από τις άλλες μεθόδους στερέωσης·

62.4. ο χρόνος που απαιτείται για την πραγματοποίηση ανεξάρτητης στερέωσης με τα συστήματα στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα είναι συχνά πολύ μικρότερος από αυτόν που απαιτείται για τις εναλλακτικές μεθόδους στερέωσης (στα παραδείγματα που αναφέρει η Hilti, οι βίδες τύπου λαμαρινόβιδας απαιτούν πενταπλάσιο χρόνο απ' ό,τι οι στερεώσεις με τα συστήματα που λειτουργούν με πυρίτιδα, ή οι δύο στερεώσεις με διάνοιξη οπής και αγκίστρωση για τη στερέωση μεταλλικού υποστηρίγματος σε πάτωμα από σκυρόδεμα απαιτούν τριπλάσιο χρόνο απ' ό,τι τα συστήματα στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα).

— Αφετέρου:

62.5. τα καρφιά και φυσίγγια που χρησιμοποιούνται για μια στερέωση είναι συχνά πολύ ακριβότερα από τα υλικά που χρησιμοποιούνται σε άλλες μεθόδους στερέωσης [π.χ. στο παράδειγμα της Hilti για το μεταλλικό υποστήριγμα το κόστος των καρφιών και φυσιγγιών ήταν υπερ-

τριπλάσιο του κόστους του υλικού (βίδες και αγκίστρωση) που χρησιμοποιείται στην εναλλακτική μέθοδο στερέωσης]·

62.6. με τα συστήματα στερέωσης με πυρίτιδα δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν στερεώσεις ορισμένων υλικών·

62.7. άλλες μέθοδοι στερέωσης έχουν μεγαλύτερη ικανότητα φόρτισης από τα συστήματα στερέωσης με πυρίτιδα, η ικανότητα φόρτισης των οποίων δεν μπορεί να καθορισθεί επακριβώς στις επιμέρους περιπτώσεις (ειδικά στο σκυρόδεμα), χωρίς δοκιμή που συνεπάγεται την καταστροφή της ίδιας της στερέωσης·

62.8. για ορισμένες από τις εναλλακτικές μεθόδους στερέωσης, η ικανότητα φόρτισης μπορεί να υπολογιστεί εκ των προτέρων·

62.9. για τεχνικούς λόγους, οι στερεώσεις των συστημάτων που λειτουργούν με πυρίτιδα είναι ανασφαλείς έως ένα βαθμό, πράγμα που οδηγεί σε αποτυχία ορισμένου ποσοστού από τις στερεώσεις που πραγματοποιούνται με συστήματα που λειτουργούν με πυρίτιδα. Συνεπώς, είναι απαραίτητος ένας ελάχιστος αριθμός στερεώσεων. Επιπλέον, το γεγονός αυτό μπορεί να υποχρεώσει το χειριστή να πραγματοποιήσει μεγαλύτερο αριθμό στερεώσεων απ' ό,τι θα πραγματοποιούσε με άλλα συστήματα στερεώσεων ή/και να επανέλθει και να διορθώσει τις αποτυχημένες στερεώσεις σε μεταγενέστερο στάδιο·

62.10. για ορισμένους τύπους υλικών, η αδυναμία του συστήματος στερέωσης που λειτουργεί με πυρίτιδα να πραγματοποιήσει την κατάλληλη και ασφαλή στερέωση μπορεί να μην είναι πάντοτε εμφανής προτού πραγματοποιηθεί δοκιμή που συνεπάγεται καταστροφή της στερέωσης·

62.11. δεδομένου ότι, για τεχνικούς λόγους, τα καρφιά των συστημάτων στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα δεν μπορούν να κατασκευαστούν από ανοξείδωτο χάλυβα, μπορεί να δημιουργηθούν αμφιβολίες, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, σχετικά με τη διάρκειά τους και την ικανότητα αντοχής στην οξείδωση, παρά το γαλβάνισμα, και

62.12. σε ορισμένα κράτη μέλη οι οικοδομικοί κανονισμοί απαγορεύουν για ορισμένες εφαρμογές τη χρήση στερεώσεων με συστήματα που λειτουργούν με πυρίτιδα.

(63) Λόγω των πολλών παραγόντων που υπεισέρχονται κατά την επιλογή της μεθόδου στερέωσης που θα εφαρμοστεί, καθώς και των διαφορετικών χαρακτηριστικών (οικονομικών, νομικών ή τεχνικών) μεταξύ των συστημάτων στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα και των άλλων μεθόδων στερέωσης, οι εν λόγω μέθοδοι δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι αποτελούν τμήμα της ίδιας σχετικής αγοράς. Η επιλογή της καταλληλότερης μεθόδου στερέωσης πραγματοποιείται με κριτήριο την ειδική εφαρμογή σε ορισμένο χώρο (βάσει όλων των τεχνικών, νομικών και οικονομικών παραγόντων που μπορεί να διαφέρουν μεταξύ ειδικών εφαρμογών και χωρών). Λόγω των πολλών παραγόντων που υπεισέρχονται κατά την επιλογή και δεδομένου ότι τα στοιχεία με τα οποία πραγματοποιείται η στερέωση αντιπροσωπεύουν, συνήθως, πολύ μικρό τμήμα του κόστους ανέγερσης, προκύπτει ότι οι τιμές των προϊόντων που χρησιμοποιούνται στις διαφορετικές μεθόδους στερέωσης δεν αποτελούν το μοναδικό ή το σημαντικότερο στοιχείο κατά την επιλογή της μεθόδου στερέωσης που θα εφαρμοστεί σε συγκεκριμένη εργασία. Συνεπώς, μικρές μεταβολές στην τιμή των πιστολιών καρφώματος, των καρφιών ή/και των φυσιγγιών δεν μπορούν να προκαλέσουν άμεση και ευρεία μεταστροφή προς ή από μια εναλλακτική μέθοδο στερέωσης.

(64) Βάσει ορισμένων υποθέσεων σχετικά με τους μισθούς και το κόστος των αναλώσιμων, είναι πιθανό, σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, το συνολικό πραγματικό κόστος πραγματοποίησης μιας στερέωσης με συστήματα που λειτουργούν με πυρίτιδα ή με εναλλακτική μέθοδο να είναι παρεμφερές για περιορισμένο αριθμό συγκεκριμένων στερεώσεων· εξάλλου, για ορισμένες από τις στερεώσεις αυτές, οι νομικής και τεχνικής φύσεως παράγοντες που προαναφέρθηκαν δεν διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο κατά την επιλογή μιας μεθόδου στερέωσης. Στις λίγες αυτές περιπτώσεις και όσον αφορά τις εν λόγω στερεώσεις, οι χειριστές μπορούν να επιλέξουν τα συστήματα στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα στη θέση μιας άλλης μεθόδου στερέωσης βάσει των σχετικών μεταβολών των τιμών των διαφόρων μεθόδων στερέωσης. Τα ανωτέρω, ωστόσο, δεν ισχύουν όσον αφορά τις περισσότερες μεθόδους στερέωσης, και οι σχετικά μικρές μεταβολές των τιμών, μολονότι αποτελούν ένα στοιχείο, δεν αποτελούν τον παράγοντα για τον καθορισμό της μεθόδου στερέωσης [1].

(65) Οι ανωτέρω συλλογισμοί ενισχύονται από τα στοιχεία που παρουσίασε η Hilti σχετικά με το συγκριτικό κόστος των διαφόρων μεθόδων στερέωσης που χρησιμοποιούνται για συγκεκριμένες εργασίες. Στις περισσότερες περιπτώσεις, μία μικρή αλλά αξιοσημείωτη μεταβολή στην τιμή των καρφιών ή/και των φυσιγγιών σε σχέση με άλλες μεθόδους στερέωσης (π.χ. βίδες και άγκιστρα) δεν θα μετέβαλλε τη θέση που κατέχει η φθηνότερη μέθοδος για την πραγματοποίηση της στερέωσης. Σε πολλές περιπτώσεις, το κόστος των αναλώσιμων στοιχείων που χρησιμοποιούνται στις διάφορες μεθόδους στερέωσης αποτελούσε μικρό τμήμα του συνολικού κόστους εργασίας. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα παραδείγματα δεν είναι σημαντικά, δεδομένου ότι λαμβάνουν υπόψη μόνο ορισμένους από τους οικονομικούς παράγοντες που πρέπει να εξεταστούν για την πλήρη συγκριτική ανάλυση του κόστους και βασίζονται σε πολύ ειδικές εργασίες και υποθέσεις (π.χ. σχετικά με το ύψος των μισθών). Συνεπώς, δεν ενδείκνυται η συναγωγή γενικών συμπερασμάτων από τα παραδείγματα. Επιπλέον, τα συγκριτικά αυτά παραδείγματα κόστους δεν λαμβάνουν επαρκώς υπόψη όλους τους τεχνικούς, οικονομικούς και νομικής φύσεως παράγοντες που προαναφέρθηκαν.

[1] Συγκρίνοντας τις στερεώσεις που πραγματοποιούνται με συγκολλητά στηρίγματα και αυτές που πραγματοποιούνται με συστήματα στερέωσης με πυρίτιδα, η Hilti, βάσει των εσωτερικών εγγράφων της συμπεραίνει ότι η επιλογή για τη χρήση συγκολλητών στηριγμάτων ή πυρίτιδας δεν βασίζεται στην τιμή των αναλώσιμων στοιχείων των συστημάτων στερέωσης με πυρίτιδα. Άλλοι παράγοντες, που δεν σχετίζονται με την τιμή των αναλώσιμων στοιχείων, καθορίζουν την επιλογή. Συνεπώς, ακόμα και αν η Hilti «επιδοτούσε» τα αναλώσιμα στοιχεία των συστημάτων στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα, δεν θα μπορούσε να επηρεάσει τη ζήτηση.

δ) **Δεσπόζουσα θέση**

(66) Υπολογίζεται ότι το ποσοστό των πωλήσεων της Hilti στην κοινοτική αγορά φυσιγγιών είναι περίπου το ίδιο με το ποσοστό που κατέχει στην αγορά πιστολιών καρφώματος: (. .) % περίπου. Ωστόσο, στην αγορά δεσμίδων φυσιγγιών για χρήση στα πιστόλια καρφώματος της Hilti στην Κοινότητα, που είναι η σχετική αγορά για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, το μερίδιο που κατέχει στην αγορά είναι σημαντικά υψηλότερο λόγω της αδυναμίας των ανεξάρτητων κατασκευαστών δεσμίδων φυσιγγιών να διεισδύσουν στο τμήμα αυτό της αγοράς: πράγματι, στην Κοινότητα η Hilti πωλεί όλα σχεδόν τα φυσίγγια που χρησιμοποιούνται στα πιστόλια καρφώματος που παράγει. Οι δεσμίδες φυσιγγιών της Hilti προστατεύονται με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (η ισχύς του οποίου λήγει σε ορισμένα κράτη μέλη) και στο Ηνωμένο Βασίλειο προστατεύονται σύμφωνα με το νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας, πράγμα που κατέστησε αδύνατη, για οποιονδήποτε κατασκευαστή δεσμίδων φυσιγγιών, την είσοδο στην αγορά των δεσμίδων φυσιγγιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία Hilti. Αν δεν υπήρχε η προστασία αυτή, τα εμπόδια για τη διείσδυση στην παραγωγή πλαστικών δεσμίδων (π.χ. χωρίς φυσίγγια) θα ήταν σχετικά περιορισμένα. Παρά το γεγονός ότι η κατασκευή ορειχάλκινων φυσιγγιών είναι εξαιρετικά δυσχερής, υπάρχουν ανεξάρτητοι προμηθευτές.

(67) Όσον αφορά τις δεσμίδες φυσιγγιών, υπολογίζεται ότι το ποσοστό της Hilti στις πωλήσεις καρφιών είναι περίπου το ίδιο με το ποσοστό που κατέχει στην αγορά πιστολιών καρφώματος —περίπου (. .) %. Ωστόσο, στην αγορά καρφιών για χρήση σε πιστόλια καρφώματος της Hilti στην Κοινότητα, που αποτελεί τη δεύτερη σχετική αγορά για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, το ποσοστό της αγοράς που κατέχει είναι υψηλότερο, αλλά όχι τόσο υψηλό όσο εκείνο που κατέχει στην αγορά για δεσμίδες φυσιγγιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti. Αυτό οφείλεται στο ότι οι ανεξάρτητοι κατασκευαστές καρφιών σημείωσαν μεγαλύτερη επιτυχία, αν και ακόμα πολύ περιορισμένη, απ' ό,τι οι ανεξάρτητοι κατασκευαστές δεσμίδων φυσιγγιών κατά τη διείσδυση στην αγορά αναλώσιμων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti. Εν πάση περιπτώσει, οι άλλοι ανταγωνιστές, κυρίως δε οι καταγγέλλοντες, κατέχουν μικρό μερίδιο των αγορών και μέχρι σήμερα οι πωλήσεις τους είχαν περιοριστεί στο Ηνωμένο Βασίλειο. Αυτά είναι ορισμένα από τα τεχνικά εμπόδια για τη συμμετοχή στην παραγωγή καρφιών για πιστόλια καρφώματος, αλλά το γεγονός ότι υπάρχουν ανεξάρτητοι κατασκευαστές καρφιών καθώς και το ότι άλλοι κατασκευαστές πιστολιών καρφώματος κατασκευάζουν τα δικά τους καρφιά αποδεικνύει ότι τα εμπόδια αυτά δεν είναι ανυπέρβλητα. Όσον αφορά τα καρφιά, δεν προστατεύονται αποτελεσματικά με διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

(68) Οι δύο χωριστές σχετικές αγορές για δεσμίδες φυσιγγιών και καρφιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti αποκτούν ιδιαίτερη σημασία, εξαιτίας του γεγονότος ότι, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, η Hilti κατέχει ποσοστό αγοράς που ανέρχεται σε (. .) % περίπου στην Κοινότητα για τα πιστόλια καρφώματος. Το ποσοστό αυτό παρατηρείται σε όλα τα κράτη μέλη για τα οποία υπάρχουν στοιχεία. Το μερίδιο της Hilti στην αγορά πιστολιών καρφώματος είναι πολύ μεγαλύτερο από το μερίδιο του αμέσως επόμενου ανταγωνιστή της (Spit και Impex), ενώ όλοι οι άλλοι ανταγωνιστές κατέχουν σχετικά μικρά μερίδια στην αγορά.

(69) Εκτός από την ισχύ που κατέχει η Hilti λόγω του ποσοστού αγοράς της και της σχετικής αδυναμίας των ανταγωνιστών της, η Hilti έχει άλλα πλεονεκτήματα που συμβάλλουν στην ενίσχυση και διατήρηση της θέσης της στην αγορά πιστολιών καρφώματος:

— το μεγαλύτερο πιστόλι καρφώματος, το DX 450, διαθέτει ορισμένα νέα πλεονεκτήματα, από τεχνική άποψη, που καλύπτονται ακόμα από διπλώματα ευρεσιτεχνίας,

— η Hilti κατέχει ισχυρότατη θέση όσον αφορά την έρευνα και ανάπτυξη και είναι μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες στον κόσμο όχι μόνο για τα πιστόλια καρφώματος αλλά και για τις άλλες τεχνολογίες στερέωσης,

— η Hilti διαθέτει ισχυρό και καλά οργανωμένο σύστημα διανομής —στην Κοινότητα— διαθέτει θυγατρικές εταιρείες και ανεξάρτητους εμπόρους ενσωματωμένους στο δίκτυο πωλήσεών της, που κυρίως συναλλάσσονται άμεσα με πελάτες και

— η αγορά για πιστόλια καρφώματος είναι σχετικά κορεσμένη, γεγονός που μπορεί να αποθαρρύνει νέες επιχειρήσεις να εισέλθουν στην αγορά αυτή, δεδομένου ότι οι πωλήσεις και τα μερίδια στην αγορά μπορούν να επιτευχθούν μόνον εις βάρος των ήδη υπαρχόντων ανταγωνιστών που προμηθεύουν υποκατάστατα προϊόντα.

(70) Από τις εν λόγω εκτιμήσεις προκύπτει ότι η Hilti κατέχει δεσπόζουσα θέση στην Κοινότητα για πιστόλια καρφώματος, καθώς και στις αγορές για καρφιά και δεσμίδες φυσιγγιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti. Αυτές είναι οι σχετικές αγορές για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης. Πρέπει εξάλλου να τονιστεί ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, οι σχετικές αγορές για καρφιά και δεσμίδες φυσιγγιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti είναι σημαντικές, λόγω του μεγάλου ποσοστού πωλήσεων πιστολιών καρφώματος στις οποίες προβαίνει η Hilti. Λόγω του υψηλού αυτού ποσοστού, οι ανεξάρτητοι κατασκευαστές καρφιών και δεσμίδων φυσιγγιών πρέπει να κατασκευάζουν καρφιά ή/και δεσμίδες φυσιγγιών που μπορούν να χρησιμοποιούνται σε εργαλεία της Hilti, εφόσον επιθυμούν να παράγουν προϊόντα για μεγάλο τμήμα της αγοράς, επιτυγχάνοντας με τον τρόπο αυτό τις οικονομίες κλίμακας που είναι αναγκαίες για να είναι ανταγωνιστικοί και να σημειώνουν κέρδη.

(71) Η ισχύς που κατέχει η Hilti στην αγορά καθώς και η δεσπόζουσα θέση της οφείλεται κυρίως στο μεγάλο μερίδιο των πωλήσεων πιστολιών καρφώματος καθώς και στην προστασία με διπλώματα ευρεσιτεχνίας των δεσμίδων φυσιγγιών. Η οικονομική θέση που κατέχει επιτρέπει σ' αυτή να παρεμποδίζει την άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές για

καρφιά και δεσμίδες φυσιγγιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία Hilti. Πράγματι, η εμπορική συμπεριφορά της Hilti, που ήδη περιγράφηκε ανωτέρω και αναλύεται παρακάτω, μαρτυρεί την ικανότητά της να ενεργεί ανεξάρτητα και χωρίς να λαμβάνει υπόψη τους ανταγωνιστές της ή τους πελάτες της στις εν λόγω σχετικές αγορές. Επιπλέον, η πολιτική τιμών της Hilti αντικατοπτρίζει την ικανότητά της να καθορίζει ή τουλάχιστον να ασκεί σημαντική επιρροή στις συνθήκες υπό τις οποίες ασκείται ο ανταγωνισμός. Η συμπεριφορά αυτή και οι οικονομικές επιπτώσεις της δεν παρατηρούνται συνήθως στις περιπτώσεις κατά τις οποίες μια εταιρεία αντιμετωπίζει πραγματική ανταγωνιστική πίεση. Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Hilti κατέχει δεσπόζουσα θέση στις δύο χωριστές σχετικές αγορές για καρφιά και δεσμίδες φυσιγγιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti.

(72) Ακόμα και στην περίπτωση κατά την οποία θα ήταν ορθό το επιχείρημα της Hilti, ότι τα πιστόλια καρφώματος αποτελούν τμήμα ευρύτερης αγοράς και ανταγωνίζονται άλλες μεθόδους στερέωσης, το γεγονός αυτό δεν θα μετέβαλλε την ανάλυση που προηγήθηκε όσον αφορά τις σχετικές αγορές για καρφιά και δεσμίδες φυσιγγιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία Hilti καθώς και την αντίστοιχη δεσπόζουσα θέση της Hilti. Για τους ανεξάρτητους παραγωγούς των αναλώσιμων αυτών, οι σχετικές αγορές στις οποίες ανταγωνίζονται είναι οι αγορές των αναλώσιμων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία Hilti. Ανταγωνίζονται επίσης, τουλάχιστον δυνητικά, στην αγορά αναλώσιμων γενικά. Η εμπορική συμπεριφορά της Hilti, που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας απόφασης, αφορά σχεδόν αποκλειστικά τα αναλώσιμα αυτά προϊόντα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti, και ειδικότερα την προσπάθειά της να ενισχύσει τη δύναμη που διέθετε στην αγορά των δεσμίδων φυσιγγιών για χρήση στα πιστόλια Hilti και στην αγορά καρφιών για πιστόλια καρφώματος Hilti. Η ελευθερία δράσης της Hilti στις αγορές αυτές, καθώς και το γεγονός ότι δεν λαμβάνει υπόψη τους άλλους ανταγωνιστές και πελάτες, όπως για παράδειγμα τους διανομείς, αποτελεί απόδειξη της δεσπόζουσας θέσης που κατέχει. Με τη συμπεριφορά της και τη δύναμη που διέθετε λόγω της θέσης της στην αγορά δεσμίδων φυσιγγιών, η Hilti μπόρεσε να περιορίσει σημαντικά την άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού από ανεξάρτητους παραγωγούς καρφιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία Hilti. Για να επωφεληθούν οι χειριστές από την επένδυσή τους σε πιστόλι καρφώματος της Hilti, χρειάζονται φυσίγγια και καρφιά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti. Αυτές είναι οι σχετικές αγορές για τους ανεξάρτητους παραγωγούς αναλώσιμων προϊόντων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία Hilti, στην οποία η Hilti ασκεί τον ανταγωνισμό της και στην οποία κατέχει δεσπόζουσα θέση.

(73) Η Επιτροπή εξέτασε προσεκτικά την οικονομετρική μελέτη που υπέβαλε η Hilti σχετικά με τον καθορισμό της σχετικής αγοράς. Από τη μελέτη αυτή προκύπτει ότι, λόγω της σημαντικής ελαστικότητας των τιμών, οι στερεώσεις που πραγματοποιούνται με πιστόλια καρφώματος και μη μειροκίνητα δράπανα ανταγωνίζονται στην ίδια σχετική αγορά. Η Επιτροπή δεν μπορεί να αποδεχθεί τα συμπεράσματα αυτά. Κατ' αρχήν, οι σχετικές αγορές στις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι περισσότερες καταχρήσεις, τις οποίες αφορά κατά κύριο λόγο η παρούσα απόφαση, είναι η αγορά των δεσμίδων φυσιγγιών και καρφιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία Hilti. Αφετέρου, τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν στη μελέτη, καθώς και η μεθοδολογία, οδηγούν σε συμπεράσματα τα οποία, βάσει των ειδικών περιστατικών της παρούσας υπόθεσης, δεν παρουσιάζουν ακριβώς την πραγματική κατάσταση της αγοράς. Ειδικότερα, τα συμπεράσματα της μελέτης αυτής δεν συμβιβάζονται με το γεγονός ότι οι τιμές των πιστολιών καρφώματος και αναλωσίμων προϊόντων διαφέρουν πράγματι πολύ μεταξύ των κρατών μελών. Εάν η ζήτηση για συστήματα στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα επηρεαζόταν από τις τιμές στο βαθμό που αναφέρει η μελέτη, τότε οι διαφορές των τιμών μεταξύ κρατών μελών δεν θα μπορούσαν να ισχύουν μακροπρόθεσμα. Αντίθετα, οι διαφορές των τιμών επιβεβαιώνουν περισσότερο τη δεσπόζουσα θέση της Hilti και την ικανότητά της να καθορίζει την τιμή των πιστολιών καρφώματος και των αναλωσίμων προϊόντων, χωρίς να επηρεάζεται από την ελαστικότητα των τιμών στις σχετικές αγορές. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν πιστεύει ότι τα υποβληθέντα οικονομετρικά πορίσματα υποστηρίζουν οπωσδήποτε τα θετικά συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η μελέτη αυτή. Η μεθοδολογία, τέλος, της μελέτης έχει ανάγκη από περαιτέρω επεξεργασία πριν να καταστεί δυνατόν να διατυπωθούν οριστικά αποτελέσματα.

ε) Κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης

(74) Η Hilti προέβη σε κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της στην Κοινότητα στις σχετικές αγορές για πιστόλια καρφώματος, και κυρίως στην αγορά για δεσμίδες φυσιγγιών και καρφιά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti. Η εν λόγω συμπεριφορά περιλάμβανε προσπάθειες για την παρεμπόδιση ή τον περιορισμό της εισόδου ανεξάρτητων παραγωγών αναλώσιμων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti στις αγορές αυτές. Οι προσπάθειες που κατέβαλε η Hilti για να εμποδίσει ή να περιορίσει τη διείσδυση αυτή υπερέβησαν τα μέσα που διαθέτουν νόμιμα οι εταιρείες που κατέχουν δεσπόζουσα θέση. Η εμπορική συμπεριφορά της Hilti αποσκοπούσε στο αποτέλεσμα αυτό και επιχειρούσε να παρεμποδίσει την ελεύθερη διάθεση των δεσμίδων φυσιγγιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti. Χωρίς την ελεύθερη διάθεση των εν λόγω δεσμίδων, τις οποίες η Hilti μέχρι πρόσφατα προστάτευε στην Κοινότητα με διπλώματα ευρεσιτεχνίας, απαγορευόταν η είσοδος στην αγορά των ανεξάρτητων παραγωγών καρφιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti. Επιπλέον οι πελάτες υποχρεώθηκαν να εξαρτώνται από τη Hilti για την προμήθεια φυσιγγιών και καρφιών για τα πιστόλια καρφώματος Hilti που διέθεταν. Περιορίζοντας την αποτελεσματική άσκηση του ανταγωνισμού από νέους ανταγωνιστές, η Hilti μπόρεσε να διατηρή-

σει τη δεσπόζουσα θέση της. Η ικανότητα εφαρμογής των παράνομων πολιτικών της πηγάζουν από την ισχύ που διαθέτει στην αγορά για δεσμίδες φυσιγγιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti καθώς και πιστολιών καρφώματος (όπου η θέση που κατέχει στην αγορά είναι ισχυρότατη και παρεμποδίζεται έντονα η είσοδος σ' αυτή) και αποσκοπούν στην ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσης στην αγορά καρφιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε προϊόντα της Hilti (η οποία είναι περισσότερο ευάλωτη στην άσκηση ανταγωνισμού από νέους ανταγωνιστές). Τα επιμέρους στοιχεία της πολιτικής αυτής για την παρεμπόδιση της εισόδου νέων ανταγωνιστών στην αγορά καρφιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti, η οποία (πολιτική) υλοποιείται με την απαγόρευση της ελεύθερης διάθεσης δεσμίδων φυσιγγιών, περιγράφονται παρακάτω.

Οι περισσότερες από τις καταχρήσεις πραγματοποιήθηκαν ή επικεντρώθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο αποτελεί σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς. Πάντως, μία τουλάχιστον από τις καταχρήσεις αυτές είχε άμεσες επιπτώσεις σε ένα άλλο κράτος μέλος και, επιπλέον, η στρατηγική της Hilti είχε έμμεσα για στόχο ολόκληρη την Κοινότητα, στην προσπάθειά της τόσο να σταματήσει την είσοδο στην αγορά νέων ενδιαφερομένων (οι οποίοι θα μπορούσαν να αρχίσουν εξαγωγές) όσο και να εμποδίσει το κατά τα άλλα προσοδοφόρο μεσολαβητικό εμπόριο (arbitrage).

i) Εξάρτηση των πωλήσεων, μειωμένες εκπτώσεις τιμών και άλλες πολιτικές που συνεπάγονται διακρίσεις σε περίπτωση παραγγελιών φυσιγγιών χωρίς καρφιά

(75) Η εξάρτηση της πώλησης δεσμίδων φυσιγγιών που καλύπτονται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας από την υποχρεωτική προμήθεια των αντίστοιχων καρφιών αποτελεί κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, όπως επίσης και οι μειωμένες εκπτώσεις τιμών και οι άλλες πολιτικές που συνεπάγονται διακρίσεις σε περίπτωση παραγγελιών φυσιγγιών χωρίς καρφιά. Οι πολιτικές αυτές δεν παρέχουν στον καταναλωτή δυνατότητα επιλογής ως προς την πηγή προμήθειας των καρφιών και, με τον τρόπο αυτό, ο καταναλωτής καθίσταται αντικείμενο εκμετάλλευσης. Επιπλέον, οι πολιτικές αυτές έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα τον αποκλεισμό ανεξάρτητων κατασκευαστών καρφιών, οι οποίοι μπορεί να απειλήσουν τη δεσπόζουσα θέση που κατέχει η Hilti. Η σύνδεση των πωλήσεων και η μείωση των εκπτώσεων δεν αποτελούσαν μεμονωμένα περιστατικά αλλά ευρεία πρακτική.

ii) Προτροπή προς τους ανεξάρτητους διανομείς να μην εκπληρώνουν ορισμένες παραγγελίες για εξαγωγές

(76) Λόγω των πολιτικών αυτών, οι ανεξάρτητοι κατασκευαστές καρφιών, εάν επιθυμούσαν να πωλήσουν τα καρφιά τους, ήταν υποχρεωμένοι να προμηθεύονται δεσμίδες φυσιγγιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti. Και οι δύο καταγγέλλοντες επιχείρησαν να εισαγάγουν δεσμίδες φυσιγγιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti από τις Κάτω Χώρες. Στην προσπάθεια να ενισχυθεί η πολιτική σύνδεσης των πωλήσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία είχε απειληθεί από τους ανεξάρτητους κατασκευαστές καρφιών, η Hilti προέτρεψε τον διανομέα της στις Κάτω Χώρες να σταματήσει τις προμήθειες δεσμίδων φυσιγγιών, μόλις αντιλήφθηκε την προέλευσή τους. Η ενέργεια αυτή απέκλεισε την εν λόγω πηγή προμήθειας για τους πελάτες και είχε ως αποτέλεσμα τον κατακερματισμό της κοινής αγοράς. Η Hilti έδωσε επίσης οδηγίες σε όλους τους ανεξάρτητους εμπόρους της να μην εκπληρώσουν τις παραγγελίες ορισμένων πελατών στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι οποίοι προμηθεύονται προϊόντα από την ίδια τη Hilti. Η ενέργεια αυτή αποσκοπούσε στην παρεμπόδιση των ανεξάρτητων κατασκευαστών καρφιών από το να προμηθεύονται δεσμίδες φυσιγγιών που ήταν απαραίτητες για την είσοδο στην αγορά, λόγω της καταχρηστικής συμπεριφοράς της Hilti.

iii) Άρνηση για την πλήρη εκπλήρωση των παραγγελιών για δεσμίδες φυσιγγιών εκ μέρους καθιερωμένων πελατών ή εμπόρων που ενδέχετο να τις μεταπωλήσουν

(77) Η Hilti αρνήθηκε, στη συνέχεια, να προμηθεύσει φυσίγγια σε καθιερωμένους πελάτες της επειδή είχε αντιρρήσεις όσον αφορά την ενδεχόμενη μεταπώλησή τους σε ανεξάρτητους κατασκευαστές καρφιών. Αυτή η άρνηση, που προβλήθηκε σχετικά με τα δικαιώματα των αγοραστών να διαθέτουν τα προϊόντα, αποτελεί κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, κυρίως όταν αποσκοπεί στην παρεμπόδιση της ελεύθερης διάθεσης των δεσμίδων φυσιγγιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti, με σκοπό την παρεμπόδιση της διείσδυσης ανταγωνιστών στην αγορά καρφιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti.

iv) Ματαίωση ή καθυστέρηση χορήγησης των αδειών εκμετάλλευσης που χορηγούνται νομίμως βάσει των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας της Hilti

(78) Ενόψει των παραπάνω ενεργειών και της άρνησης προμήθειας εκ μέρους της Hilti, οι κατασκευαστές καρφιών ήταν υποχρεωμένοι να προμηθεύονται μη κατασκευαζόμενες από τη Hilti δεσμίδες φυσιγγιών, για τις οποίες ήταν απαραίτητο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, το εν λόγω δίπλωμα ευρεσιτεχνίας χορηγείται υπό μορφή αδειών εκμετάλλευσης. Παρά το γεγονός ότι οι άδειες αυτές είχαν χορηγηθεί νομίμως, η Hilti προσπαθούσε να παρεμποδίσει τη χορήγησή τους, επιβάλλοντας υψηλά ποσοστά δικαιωμάτων. Από εσωτερικά έγγραφα της Hilti προκύπτει ότι το ύψος των δικαιωμάτων δεν ήταν αντικειμενικά δικαιολογημένο, αλλά αποτελούσε προσπάθεια ματαίωσης ή τουλάχιστον αδικαιολόγητης καθυστέρησης της χορήγησης των αδειών αυτών. Παρά το γεγονός ότι τα δικαιώματα για την Eurofix καθορίζονταν από τον ελεγκτή των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στα επίπεδα που ζητούσε η Eurofix, αποτέλεσμα του υψηλού ποσοστού δικαιωμάτων που ζητούσε η Hilti ήταν η σημαντική καθυστέρηση ως προς το χρόνο της αποτελεσματικής εφαρμογής της άδειας εκμεταλλεύσεως.

Η συμπεριφορά της Hilti, σύμφωνα με την οποία επιβάλλονται αδικαιολόγητα υψηλά ποσοστά δικαιωμάτων που αποσκοπούν στη ματαίωση της χορήγησης άδειας, αποτελεί κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης. Σκοπός της Hilti ήταν η παρεμπόδιση ανταγωνιστικών προμηθειών δεσμίδων φυσιγγιών, λόγω της δεσπόζουσας θέσης που κατέχει στον τομέα αυτό. Αποτέλεσμα της συμπεριφοράς αυτής υπήρξε η σοβαρή καθυστέρηση, ο καθορισμός ή ακόμα και η ματαίωση των αποτελεσμάτων των αδειών εκμετάλλευσης που χορηγούνται νόμιμα. Το γεγονός αυτό καθίσταται σοβαρότερο αν ληφθεί υπόψη ότι η Hilti χρησιμοποιεί τη θέση που κατέχει στην αγορά δεσμίδων φυσιγγιών για να εμποδίσει την άσκηση ανταγωνισμού στον τομέα των καρφιών. Πράγματι, η Hilti έχει ήδη προσφύγει στα δικαστήρια για τις δύο αυτές υποθέσεις και ισχυρίζεται ότι, μέχρι τη λήψη οριστικής απόφασης, δεν θα χορηγούνται άδειες εκμετάλλευσης, παρά το γεγονός ότι ο ελεγκτής των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας καθόρισε τους όρους χορήγησης των αδειών, συμπεριλαμβανομένων των ποσοστών των δικαιωμάτων.

v) Άρνηση, χωρίς αντικειμενικούς λόγους, για την αναγνώριση των εγγυήσεων

(79) Η πολιτική της Hilti σύμφωνα με την οποία είχε επιχειρηθεί η ματαίωση των πωλήσεων των καρφιών ανεξάρτητων παραγωγών, έλαβε άλλη τροπή μετά τη δήλωση σύμφωνα με την οποία δεν ίσχυαν οι εγγυήσεις για τα πιστόλια καρφώματος εάν δεν είχαν χρησιμοποιηθεί καρφιά Hilti. Παρά το γεγονός ότι η μη αναγνώριση μιας εγγύησης μπορεί να είναι νόμιμη εφόσον ένα ελαττωματικό ή κατώτερης ποιότητας καρφί άλλης εταιρείας προκαλέσει δυσλειτουργία, πρόωρη φθορά ή βλάβη σε ορισμένη περίπτωση, η γενική αυτή πολιτική, υπό τις παρούσες συνθήκες, αποτελεί κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, δεδομένου ότι αποτελεί έμμεσο τρόπο για την παρεμπόδιση της πρόσβασης των πελατών σε διαφορετικές πηγές προμήθειας. Επιπλέον, η Hilti δεν μπόρεσε να υποβάλει στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η χρήση των καρφιών άλλων εταιρειών που διατίθενται στο εμπόριο προκαλούν ζημίες, πρόωρες φθορές ή δυσλειτουργίες των πιστολιών καρφώματος Hilti, που υπερβαίνουν αυτές που αναμένονται σαν αποτέλεσμα της χρήσης των καρφιών της Hilti.

vi) Εφαρμογή επιλεκτικών πολιτικών που συνεπάγονται διακρίσεις κατά των επιχειρήσεων των ανταγωνιστών και των πελατών τους

(80) Σύμφωνα με τα αποδεικτικά στοιχεία που υπάρχουν, η Hilti εφαρμόζει πολιτική που αποσκοπεί στον παράνομο περιορισμό της εισόδου στην αγορά των ανταγωνιστών οι οποίοι κατασκευάζουν καρφιά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η Hilti επέλεξε ορισμένους από τους κυριότερους πελάτες των ανταγωνιστών αυτών και τους προσέφερε ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους για να τους εξασφαλίσει, έφθασε δε μέχρι του σημείου να προσφέρει τα προϊόντα της δωρεάν. Οι όροι αυτοί ήταν επιλεκτικοί και συνεπάγονταν διακρίσεις, δεδομένου ότι οι άλλοι πελάτες της Hilti, που αγόραζαν παρόμοιες ή ισοδύναμες ποσότητες, δεν είχαν επωφεληθεί από τους ειδικούς αυτούς όρους. Οι πελάτες της Hilti για τους οποίους δεν ίσχυαν οι ειδικοί αυτοί όροι υφίστανται δυσμενή διάκριση και αναλαμβάνουν το κόστος των χαμηλότερων τιμών που προσφέρονται σε άλλους πελάτες. Οι ειδικές αυτές προσφορές δεν αποτελούσαν άμεση αντίδραση στους ανταγωνιστές, αλλά αντικατόπτριζαν την καθιερωμένη πολιτική της Hilti για τον περιορισμό της εισόδου στην αγορά των καρφιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti. Μόνο μια επιχείρηση που κατέχει δεσπόζουσα θέση όπως η Hilti μπορεί να εφαρμόσει τέτοια πολιτική, επειδή είναι σε θέση, λόγω της ισχύος που διαθέτει στην αγορά, να διατηρεί τις τιμές όλων των άλλων πελατών της ανεπηρέαστες από τις επιλεκτικές μειώσεις των τιμών της που συνεπάγονται διακρίσεις.

(81) Εναλλακτική στρατηγική της Hilti για τον παράνομο περιορισμό των πωλήσεων των ανταγωνιστών της αποτελεί και η προσεκτικά μελετημένη πολιτική, με σκοπό να βλάψει σοβαρά ή ακόμα και να εξουδετερώσει τους κυριότερους πελάτες ορισμένων από τους ανταγωνιστές της. Εσωτερικά έγγραφα της Hilti αποδεικνύουν πλήρως την άποψη της Firth σύμφωνα με την οποία η πολιτική της Hilti αποσκοπούσε, αφενός, στη δημιουργία δυσχερειών στις προμήθειες της Firth και στη μείωση των εκπτώσεών της σε αντιοικονομικά επίπεδα και, αφετέρου, στην εφαρμογή της εν λόγω ευνοϊκής και επιλεκτικής διακριτικής μεταχείρισης στους πελάτες της Firth.

Η εφαρμογή της πολιτικής αυτής δεν βλάπτει μόνο τους ανταγωνιστές της Hilti και τους πελάτες τους, αλλά επίσης έχει ως συνέπεια την κατάργηση του ανταγωνισμού και τον εκφοβισμό άλλων δυνητικών πελατών των ανεξάρτητων κατασκευαστών καρφιών, δεδομένου ότι αυτοί μπορεί να απειληθούν με την εφαρμογή παρόμοιων πολιτικών, πράγμα που θα τους απεθάρρυνε από την αγορά καρφιών άλλων εταιρειών.

Θεμελιώδες στοιχείο του ανταγωνισμού αποτελεί η πολιτική επιβολή ανταγωνιστικών τιμών. Ωστόσο η επιλεκτική πολιτική τιμών που συνεπάγεται διακρίσεις, η οποία ασκείται εκ μέρους μιας εταιρείας που κατέχει δεσπόζουσα θέση και αποσκοπεί αποκλειστικά να ζημιώσει τους ανταγωνιστές της ή να αποτρέψει τη διείσδυσή τους στην αγορά, ενώ διατηρεί υψηλότερες τιμές για τους υπόλοιπους πελάτες της, καθιστά τους άλλους πελάτες αντικείμενο εκμετάλλευσης και καταργεί τον ανταγωνισμό. Αποτελεί, συνεπώς, καταχρηστική συμπεριφορά με την οποία μια εταιρεία που κατέχει δεσπόζουσα θέση μπορεί να ενισχύσει την ήδη εξέχουσα θέση της στην αγορά. Η κατάχρηση, στην περίπτωση αυτή, δεν αφορά το κατά πόσο οι τιμές ήταν χαμηλότερες του κόστους (ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο καθορίστηκαν) —και, εν πάση περιπτώσει, ορισμένα προϊόντα είχαν διατεθεί δωρεάν. Τούτο εξαρτάται κυρίως από το γεγονός ότι, λόγω της δεσπόζουσας θέσης που κατέχει, η Hilti ήταν σε θέση να προσφέρει ειδικές τιμές που συνεπάγονται διακρίσεις για τους πελάτες των ανταγωνιστών της με σκοπό να ζημιώσει τις εργασίες τους, ενώ διατηρούσε υψηλότερες τιμές για τους δικούς της αντίστοιχους πελάτες.

vii) Μονομερής και μυστική εφαρμογή πολιτικής διαφορετικών εκπτώσεων για προνομιούχες και μη εταιρείες εκμίσθωσης εργαλείων και εμπόρους στο Ηνωμένο Βασίλειο

(82) Στο Ηνωμένο Βασίλειο η Hilti εφαρμόζει διαφορετικό σύστημα εκπτώσεων στις προνομιούχες και μη εταιρείες εκμίσθωσης εργαλείων, σύμφωνα με το οποίο για τις δεύτερες δεν ισχύουν οι κανόνες έκπτωσης που ισχύουν για τους προνομιούχους εμπόρους. Πράγματι, για τις μη υποστηριζόμενες εταιρείες εκμίσθωσης εργαλείων εφαρμοζόταν συχνά στο παρελθόν το υψηλότερο ποσοστό εκπτώσεων που τώρα προορίζεται για τις υποστηριζόμενες εταιρείες εκμίσθωσης εργαλείων. Η πολιτική αυτή όσον αφορά τους προνομιούχους και μη εμπόρους εφαρμοζόταν από την Hilti μονομερώς και χωρίς να δίνονται εξηγήσεις. Οι μη υποστηριζόμενες εταιρείες εκμίσθωσης εργαλείων ενημερώνονταν απλώς για τη μείωση του ποσοστού των εκπτώσεων που τους αντιστοιχούσε, χωρίς αναφορά των λόγων για τους οποίους είχαν ληφθεί οι εν λόγω αποφάσεις. Παρά το γεγονός ότι μπορεί να υπάρχουν αντικειμενικοί λόγοι για την επιλογή των προνομιούχων εμπόρων που να δικαιολογούν μεγαλύτερες εκπτώσεις (π.χ. για την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων ή περισσότερων αγορών), η απόφαση ενός εμπόρου να αγοράσει αναλώσιμα αγαθά ανταγωνιστικής επιχείρησης αποτελεί απαράδεκτο στοιχείο της διαδικασίας επιλογής.

(83) Επιπλέον, δεδομένων των άλλων πολιτικών της Hilti και του γεγονότος ότι η απόφαση ενός διανομέα ν' αγοράσει αναλώσιμα άλλης εταιρείας αποτελεί κριτήριο για τη λήψη απόφασης για μεγαλύτερη ή μικρότερη έκπτωση, η Επιτροπή πιστεύει ότι αυτή ακριβώς η πολιτική εντάσσεται στη γενικότερη συστηματική και οργανωμένη προσπάθεια που καταβάλλει η Hilti, βάσει της οποίας πραγματοποιούνται διακρίσεις και εμποδίζεται με τον τρόπο αυτό ο ανταγωνισμός από ανεξάρτητους κατασκευαστές καρφιών. Η προσπάθεια αυτή έχει τον ίδιο στόχο με τη μείωση των εκπτώσεων για παραγγελίες δεσμίδων φυσιγγιών χωρίς καρφιά. Συνεπώς, η πολιτική μικρότερων εκπτώσεων στους μη προνομιούχους εμπόρους, όταν δεν βασίζεται στο κριτήριο της ποσότητας που εφαρμόζεται ενιαία ή δεν δικαιολογείται αντικειμενικά, αποτελεί κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης. Αυτό ισχύει κυρίως όταν τα κριτήρια επιλογής είναι μυστικά και όταν η Hilti εφαρμόζει μονομερώς μια πολιτική χωρίς να δίνει εξηγήσεις.

viii) Συμπεριφορά μετά την ανάληψη της δέσμευσης

(84) Ακόμα και μετά τη δέσμευση που ανέλαβε έναντι της Επιτροπής, η Hilti προσπάθησε να συνεχίσει να περιορίζει τους πελάτες που παρήγγειλαν δεσμίδες φυσιγγιών χωρίς καρφιά είτε μέχρι του ποσού των προηγούμενων παραγγελιών δεσμίδων είτε μέχρι 5 000 φυσίγγια. Ο αριθμός 5 000 είχε ήδη χρησιμοποιηθεί από τη Hilti κατά την προσπάθειά της να εντοπίσει τους πελάτες που χρησιμοποιούσαν καρφιά ανεξάρτητων κατασκευαστών. Η πολιτική αυτή, συνεπώς, αποτελεί προσπάθεια συνέχισης των πρακτικών σύνδεσης ή εφαρμογή μέτρων ισοδυνάμου αποτελέσματος. Η συμπεριφορά της Hilti όσον αφορά το θέμα αυτό φάνηκε ότι μεταβλήθηκε μετά από επαφές με την Επιτροπή.

(85) Ωστόσο, σύμφωνα με πληροφορίες της Επιτροπής, η Hilti συνεχίζει να εφαρμόζει μυστικά και χωρίς να δίνει εξηγήσεις το σύστημα των μικρότερων εκπτώσεων για μη προνομιούχους εμπόρους, ένα από τα κριτήρια του οποίου είναι η χρήση καρφιών άλλων εταιρειών. Το σύστημα εκπτώσεων που συνεπάγεται διακρίσεις εις βάρος των αγοραστών καρφιών άλλων εταιρειών συνεχίζει λοιπόν να εφαρμόζεται.

στ) Επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών

(86) Η καταχρηστική συμπεριφορά της Hilti είχε σημαντικές και άμεσες επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, αλλά επηρέασε επίσης και τη δομή του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς. Στην παρούσα υπόθεση, στην οποία δεν υφίσταται μεγάλος ανταγωνισμός για τα συμβατά με τα εργαλεία Hilti αναλώσιμα, οποιαδήποτε επίπτωση στην εύθραυστη δομή του ανταγωνισμού θα έχει ιδιαίτερα σημαντικά δυνητικά αποτελέσματα για το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.

86.1. Η Hilti, ασκώντας πίεση στους ανεξάρτητους εμπόρους της, επιχείρησε να εμποδίσει τις εξαγωγές που θα μπορούσαν να είναι προσοδοφόρες, με τις μεγάλες διαφορές μεταξύ των τιμών που ίσχυαν στην κοινή αγορά.

86.2. Η καταχρηστική συμπεριφορά της Hilti ήταν αναπόφευκτο να επηρεάσει τη δομή του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς ή σημαντικού τμήματος αυτής. Οι πολιτικές της αποσκοπούσαν στην παρεμπόδιση της διείσδυσης στην αγορά των ανεξάρτητων κατασκευαστών καρφιών. Ορισμένες πολιτικές αποσκοπούσαν στην πλήρη εξαφάνιση των εν λόγω κατασκευαστών καρφιών από την αγορά.

86.3. Κατά συνέπεια οι εμπορικές ροές θα αναπτυχθούν, ενδεχομένως, σύμφωνα με διαφορετικές κατευθύνσεις απ' ό,τι σε περίπτωση που δεν είχαν ανακύψει οι καταχρήσεις με τις οποίες περιοριζόταν η διείσδυση στην αγορά αυτών των ανεξάρτητων κατασκευαστών καρφιών.

ζ) Αντικειμενικοί λόγοι

(87) Η Hilti εξέφρασε ενδιαφέρον όσον αφορά ορισμένα θέματα σχετικά με τη σταθερότητα, λειτουργία και ασφάλεια των συστημάτων στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα, τα οποία συνοψίζονται ως εξής:

87.1. Οι χειριστές των πιστολιών καρφώματος πρέπει να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι στη χρήση των πιστολιών καρφώματος και των σχετικών αναλώσιμων, ειδικότερα όσον αφορά την ασφάλεια, για να αποφεύγονται ατυχήματα του χειριστή και να πραγματοποιούνται ασφαλείς στερεώσεις.

87.2. Οι δεσμίδες που δεν ανταποκρίνονται στα πρότυπα μπορεί να προκαλέσουν λανθασμένη ή πολλαπλή ανάφλεξη ή εναπόθεση υπερβολικής ποσότητας άνθρακα που μπορεί να υπερκεράσει τον ασφαλιστικό μηχανισμό ενός πιστολιού καρφώματος.

87.3. Τα καρφιά που δεν ανταποκρίνονται στα πρότυπα μπορεί να προκαλέσουν εξοστράκιση ή θραύση και απόσχιση, που μπορεί να είναι επικίνδυνα για τους χειριστές ή να πραγματοποιήσουν ανασφαλή στερέωση.

87.4. Μόνο ο κατασκευαστής των συστημάτων στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα μπορεί να εξασφαλίζει τη συμφωνία με τα πρότυπα, την ασφάλεια και σταθερότητα ολόκληρου του συστήματος που περιλαμβάνει πιστόλια καρφώματος, καρφιά και δεσμίδες, το οποίο πρέπει να θεωρείται ως ενιαίο σύστημα. Οι ανεξάρτητοι παραγωγοί αναλώσιμων προϊόντων δεν μπορούν να εξασφαλίσουν την ενότητα του συστήματος με την παραγωγή ανεξάρτητων στοιχείων του συστήματος αυτού.

87.5. Η Hilti ισχυρίζεται ότι τα καρφιά που κατασκευάζουν οι ανεξάρτητοι κατασκευαστές, και ειδικότερα τα καρφιά που κατασκευάζουν η Eurofix και Bauco, δεν ανταποκρίνονται στα πρότυπα, δεδομένου ότι δεν είναι κατάλληλα για το σκοπό για τον οποίο προορίζονται. Επιπλέον ισχυρίζεται ότι είναι επικίνδυνα, δεδομένου ότι δεν είναι ικανά να εισχωρήσουν επαρκώς σε ορισμένα βασικά υλικά και, συνεπώς, δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν ασφαλείς στερεώσεις στα υλικά αυτά. Η Hilti ισχυρίζεται επίσης ότι οι δεσμίδες φυσιγγιών που κατασκευάζει η Fiocchi (ο μοναδικός σημαντικός παραγωγός στην ΕΟΚ που δεν έχει σχέση με τη Hilti), είναι ελαττωματικές και μπορεί να είναι επικίνδυνες.

(88) Η ίδια η Hilti παραδέχεται ότι οι ισχυρισμοί αυτοί σχετικά με την ασφάλεια, τη σταθερότητα και τη λειτουργία των συστημάτων στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα δεν είναι επαρκείς για να δικαιολογήσουν την εμπορική συμπεριφορά που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας απόφασης, δεδομένου ότι η συμπεριφορά αυτή δεν αποτελεί την ελάχιστη απαραίτητη περιοριστική ενέργεια για την επίτευξη ασφάλειας. Η Hilti θεωρεί ότι το σύστημα διανομής που προτείνει αποτελεί τον λιγότερο περιοριστικό τρόπο επίτευξης του στόχου αυτού. Ισχυρίζεται, ωστόσο, ότι όλες οι πράξεις της αποσκοπούσαν στην ασφαλή και ορθή λειτουργία των προϊόντων της και όχι στα εμπορικά πλεονεκτήματα που μπορεί να εξασφάλιζε με τη δράση αυτή.

(89) Όσον αφορά τον ισχυρισμό της Hilti σύμφωνα με τον οποίο η συμπεριφορά της, ακόμα και αν δεν συνιστούσε λιγότερο περιοριστικό τρόπο εκπλήρωσης των στόχων της, αποσκοπούσε στην επίτευξη ασφάλειας, η Επιτροπή έχει να παρατηρήσει τα ακόλουθα:

89.1. Η καταχρηστική συμπεριφορά και τα δήθεν προβλήματα ασφάλειας εμφανίστηκαν τουλάχιστον από το 1981. Δύο χρόνια αργότερα, το 1983, η Hilti υπέβαλε στην Επιτροπή άτυπη, προφορική πρόταση για την καθιέρωση συστήματος διανομής προς αντιμετώπιση των εν λόγω προβλημάτων ασφάλειας. Αυτό συνέβη μόνο μετά την υποβολή καταγγελίας στην Επιτροπή, η οποία κοινοποιήθηκε στη Hilti.

89.2. Υπάλληλοι της Επιτροπής ειδοποίησαν το 1983 τη Hilti ότι, ενόψει της δεσπόζουσας θέσης που φαινόταν ότι κατείχε, ένα σύστημα επιλογής θα μπορούσε να γίνει δεκτό εφόσον βασιζόταν σε αντικειμενικούς λόγους σχετικούς με την ασφάλεια και ότι δεν θα ήταν δυνατόν να γίνουν δεκτοί ποσοτικοί περιορισμοί.

89.3. Εν τω μεταξύ, σύμφωνα με μεταγενέστερα στοιχεία, η Hilti συνέχισε και επεξέτεινε τις καταχρηστικές πρακτικές της, παρά το γεγονός ότι εγνώριζε πως τέτοιου είδους πρακτικές είναι απαράδεκτες, σε περίπτωση που αποδειχθούν. Οι πρακτικές αυτές οδήγησαν σε υποβολή δεύτερης καταγγελίας εκ μέρους της Bauco. Μόνο μετά την κοινοποίηση στη Hilti της δεύτερης αυτής καταγγελίας, η Hilti υπέβαλε στην Επιτροπή, τον Μάιο 1985, άτυπη πρόταση για καθιέρωση συστήματος διανομής. (Αυτό συνέβη 18 μήνες μετά από την πρώτη ανεπίσημη επαφή με την Επιτροπή). Το προτεινόμενο σύστημα κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή μετά τη γνωστοποίηση των αιτιάσεων σχετικά με τα προτεινόμενα προσωρινά μέτρα. Η Hilti προειδοποιήθηκε πάλι ότι οι πρακτικές που αποτέλεσαν αντικείμενο καταγγελίας εκ μέρους των Eurofix και Bauco, εφόσον αποδειχθούν, αποτελούν κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης.

89.4. Καθ' όλη της διάρκεια της εν λόγω περιόδου (δηλαδή από το 1981 τουλάχιστον) η Hilti δεν προέβη σε καμία ενέργεια, νομική ή άλλη, στην οποία κανονικά θα προέβαινε μια εταιρεία που αποσκοπούσε αποκλειστικά στην επίτευξη ασφάλειας και σταθερότητας. Ως προς τη χρησιμοποίηση των, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της, επικίνδυνων καρφιών των ανταγωνιστών της που δεν ανταποκρίνονταν στα πρότυπα:

— η Hilti σπανίως ενημέρωνε γραπτώς τους πελάτες της σχετικά με τους κινδύνους και την ακαταλληλότητα των καρφιών των καταγγελλόντων. Από τα έγγραφα της Hilti προκύπτει ότι η πολιτική της ήταν να προειδοποιεί πάντα προφορικά και ποτέ εγγράφως τους πελάτες της σχετικά με την ποιότητα των προϊόντων των καταγγελλόντων. Δημιουργούσε έτσι κατάσταση αμφιβολίας σχετικά με τα προϊόντα των καταγγελλόντων, ούτως ώστε να καθίσταται εξαιρετικά δυσχερής, για τους καταγγέλλοντες, η ανατροπή των ισχυρισμών αυτών κατά τις συνήθεις νομικές διαδικασίες. Αυτός βέβαια δεν ήταν ο αποτελεσματικότερος τρόπος προειδοποίησης των πελατών της Hilti για τη χρήση των επικίνδυνων, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της έναντι της Επιτροπής, προϊόντων,

— η Hilti ποτέ δεν απέστειλε επιστολή ούτε και επικοινώνησε με τους καταγγέλλοντες για να εκφράσει τις αμφιβολίες της όσον αφορά τη σταθερότητα, καταλληλότητα, ασφάλεια κλπ. των καρφιών που κατασκεύαζαν,

— από τα στοιχεία που είναι σε θέση να γνωρίζει η Επιτροπή, η Hilti δεν ακολούθησε ποτέ τη συνήθη διαδικασία, αναφοράς των καταγγελόντων στο Trading Standards Department του Ηνωμένου Βασιλείου για παραπλανητική διαφήμιση ή ψευδείς δηλώσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η υπηρεσία αυτή θα μπορούσε να αναλάβει δράση σύμφωνα με το νόμο Trade Description Act του 1968, οι παραβάσεις του οποίου αποτελούν ποινικά αδικήματα. Η Hilti θα μπορούσε επίσης να καταθέσει αγωγή για παραπλανητική διαφήμιση ή ψευδείς δηλώσεις ή, εφόσον πίστευε ότι οι καταγγέλλοντες είχαν παραβεί τον Code of Advertising Practice, θα μπορούσε να είχε απευθυνθεί στην Advertising Standards Authority. Ωστόσο, δεν το έπραξε τούτο, παρά το ότι ισχυρίζεται πως οι καταγγέλλοντες πραγματοποίησαν καταφανώς παραπλανητικές διαφημίσεις ή προέβησαν σε πρόδηλα ψευδείς δηλώσεις για τα προϊόντα τους,

— από τα στοιχεία που είναι σε θέση να γνωρίζει η Επιτροπή, η Hilti δεν προέβη ποτέ στα σχετικά διαβήματα για την υποβολή καταγγελιών στις εθνικές ή κυβερνητικές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου, όπως στο Συμβούλιο Υγείας και Ασφαλείας, που θα ενεργούσαν σύμφωνα με το νόμο περί υγείας και ασφαλείας στην εργασία του 1974, ή στο Trading Standards Department που θα ενεργούσε σύμφωνα με το νόμο περί ασφαλείας του καταναλωτή του 1978, παρά το γεγονός ότι η Hilti ισχυρίζεται πως τα προϊόντα των καταγγελλόντων είναι ακατάλληλα για τη χρήση για την οποία προορίζονται ή ακόμα και επικίνδυνα.

(90) Η Επιτροπή θεωρεί ότι, ενόψει των εν λόγω στοιχείων, η συμπεριφορά της Hilti δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποσκοπεί αποκλειστικά στην ασφάλεια των συστημάτων σύνδεσης που λειτουργούν με πυρίτιδα και ότι ανησυχεί για τη χρήση αναλώσιμων που δεν ανταποκρίνονται στα πρότυπα. Οι ενέργειες της Hilti, που θεωρήθηκε ότι αποτελούν κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης βάσει της παρούσας απόφασης, αντικατοπτρίζουν το εμπορικό συμφέρον για την παρεμπόδιση της διείσδυσης στην αγορά των αναλώσιμων προϊόντων άλλων εταιρειών, δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος του κέρδους από τα συστήματα στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα προέρχεται από την πώληση αναλώσιμων και όχι από την πώληση των πιστολιών κάρφωσης. Αυτό δεν σημαίνει ότι η Hilti δεν ενδιαφερόταν πραγματικά για την ασφάλεια και τη σταθερότητα των σχετικών προϊόντων. Ωστόσο δεν προέβη στις ενέργειες στις οποίες κανονικά θα αναμενόταν να προβεί εάν αυτό αποτελούσε το μοναδικό της ενδιαφέρον. Μια εταιρεία η οποία αντιμετωπίζει προβλήματα ασφάλειας δεν μπορεί να επιδείξει συμπεριφορά που αποτελεί κατάχρηση σύμφωνα με το άρθρο 86· αλλά αναζητεί μάλλον άλλους νόμιμους και αποτελεσματικότερους τρόπους προς επίτευξη του στόχου της.

(91) Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι η Hilti αφενός δίστασε να προσφύγει ενώπιον δικαστηρίων ή να ζητήσει την επέμβαση των αρμόδιων δημόσιων αρχών βασιζόμενη στους ισχυρισμούς της σχετικά με την ασφάλεια και καταλληλότητα, ώστε να μπορέσουν οι αρμόδιες αρχές να εκτιμήσουν τους ισχυρισμούς αυτούς. Εξάλλου, η Hilti προσέφυγε κατ' επανάληψη στα δικαστήρια για προστασία του διπλώματος ευρεσιτεχνίας της και αντιδρούσε στις αιτήσεις των καταγγελλόντων για χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης, χωρίς ωστόσο να προβάλλει τους ισχυρισμούς της περί ασφάλειας. Το γεγονός λοιπόν ότι η Hilti δεν είχε ενεργήσει βάσει των κανονικών διαδικασιών σχετικά με το θέμα της ασφάλειας και της καταλληλότητας, δεν μπορεί να αποδοθεί σε απροθυμία της να αναμιχθεί σε δικαστικές διαδικασίες. Εν πάση περιπτώσει, οι δημόσιες αρχές που είναι αρμόδιες για την ασφάλεια και τις ψευδείς δηλώσεις έπρεπε να αναμένεται ότι θα ενεργούσαν αυτόματα, αν η Hilti τους είχε προσκομίσει επαρκείς αποδείξεις για παράβαση της ισχύουσας νομοθεσίας εκ μέρους των καταγγελλόντων.

(92) Η Hilti ισχυρίζεται ότι έκρινε μονομερώς πως τα καρφιά των ανεξάρτητων κατασκευαστών ήταν ανασφαλή ή ακατάλληλα για χρήση. Βάσει αυτού, η Hilti επιχειρεί να δικαιολογήσει τις πολιτικές της, που αναφέρονται στην παρούσα απόφαση, οι οποίες έχουν γενικότερα ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρεμπόδιση της εισόδου στην αγορά των ανεξάρτητων κατασκευαστών καρφιών. Η Hilti, μια εταιρεία που κατέχει δεσπόζουσα θέση, επιχείρησε συνεπώς να επιβάλει τις προδιαγραφές ασφάλειας που θέσπισε η ίδια, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις προδιαγραφές για την ασφάλεια και καταλληλότητα των προϊόντων που ισχύουν ήδη στα διάφορα κράτη μέλη. Η Επιτροπή εξέτασε προσεκτικά τις διάφορες προδιαγραφές, πρότυπα ή συστάσεις για την ασφάλεια σχετικά με τα πιστόλια καρφώματος και τα αναλώσιμα προϊόντα που ισχύουν στα κράτη μέλη της Κοινότητας και σε ορισμένες τρίτες χώρες. Εξέτασε επίσης τις κατευθυντήριες γραμμές που θέσπισαν οι επαγγελματικοί και εμπορικοί σύλλογοι. Στην Κοινότητα, εξαιρουμένης της Ισπανίας, καμία από τις εν λόγω διατάξεις δεν υποχρεώνει ή συστήνει στο χρήστη να χρησιμοποιεί καρφιά Hilti με πιστόλια καρφώματος Hilti. Το βάρος της απόδειξης, ωστόσο, φέρουν οι ανεξάρτητοι παραγωγοί καρφιών, οι οποίοι καλούνται να παράσχουν

εγγυήσεις ότι τα καρφιά τους ανταποκρίνονται στα πρότυπα και υποχρεώνουν το χρήστη να ελέγχει την καταλληλότητα τους (1). Από όσα γνωρίζει η Επιτροπή δεν έχει ζητηθεί τροποποίηση των ρυθμίσεων αυτών. Τέλος, σε όλα τα κράτη μέλη οι εργοδότες υποχρεούνται, γενικά, να εξασφαλίζουν τόσο ότι οι εργάτες τους είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι όσο και ότι ο εξοπλισμός που διαθέτουν είναι ασφαλής και έχει υποστεί την κατάλληλη συντήρηση.

(93) Ενόψει των επαρκών αυτών ελέγχων ασφάλειας ή των προτύπων που ισχύουν στην Κοινότητα, η Επιτροπή δεν θεωρεί το επιχείρημα της Hilti σχετικά με την ασφάλεια ως αντικειμενικό λόγο που να δικαιολογεί τη συμπεριφορά που αποτελεί αντικείμενο των διαδικασιών. Ωστόσο, όσον αφορά την ασφάλεια των καρφιών των καταγγελλόντων, πρέπει να σημειωθεί ότι οι πωλήσεις καρφιών της Eurofix για χρήση στα πιστόλια καρφώματος Hilti σε όλο τον κόσμο ανήλθαν σε δεκάδες εκατομμύρια. Δεδομένου ότι η Bauco εισήλθε πρόσφατα στην αγορά και η Hilti κατάφερε να περιορίσει την εξέλιξή της, πραγματοποίησε λιγότερες πωλήσεις, οι οποίες, ωστόσο, ανήλθαν σε μερικά εκατομμύρια μονάδες. Για τα καρφιά της Eurofix ή της Bauco, η Hilti δεν μπόρεσε να προσκομίσει αποδείξεις για ατυχήματα που προκλήθηκαν σε χειριστές από τη χρήση των καρφιών αυτών. Το Γραφείο Υγείας και Ασφάλειας στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν έχει στοιχεία για ατυχήματα των συστημάτων στερέωσης που λειτουργούν με πυρίτιδα, τα οποία προκλήθηκαν σαν αποτέλεσμα της χρήσης αναλώσιμων που δεν είχαν κατασκευαστεί από τον παραγωγό των πιστολιών καρφώματος.

Οι ίδιοι οι κατασκευαστές καρφιών δεν παρέλαβαν εκθέσεις σχετικά με προβλήματα ασφάλειας ή καταλληλότητας, ούτε προβλήθηκαν απαιτήσεις βάσει της ασφάλισης για ελαττωματικά προϊόντα. Εκτός από τους καταγγέλλοντες, και άλλοι ανεξάρτητοι κατασκευαστές καρφιών στην Κοινότητα έχουν πωλήσει εκατομμύρια καρφιά για χρήσεις σε πιστόλια καρφώματος Hilti. Ωστόσο, δεν έχουν αναφερθεί ασυνήθη προβλήματα σχετικά με την ασφάλεια ή δυσχέρειες στη λειτουργία από άλλους ανεξάρτητους κατασκευαστές ή από τη Hilti.

(94) Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι ορισμένοι κατασκευαστές πιστολιών καρφώματος εξαρτώνται από τους ανεξάρτητους κατασκευαστές για την προμήθεια αναλώσιμων. Αυτό ισχύει κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου η Phillips Drill (μια θυγατρική της ITT) υπέγραψε σύμβαση με την Eurofix για την προμήθεια καρφιών. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, οι ανεξάρτητοι κατασκευαστές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προμήθεια αναλώσιμων. Ωστόσο, δεν υπάρχουν εμφανείς δυσμενείς επιπτώσεις στην ασφάλεια ή καταλληλότητα λόγω της κατάστασης αυτής.

(95) Τέλος, η Επιτροπή δεν αποδέχεται τον ισχυρισμό της Hilti, σύμφωνα με τον οποίο η Hilti θα είχε ακόμα και ποινική ευθύνη αν δεν είχε προβεί σε ενέργειες (που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας απόφασης) για να εμποδίσει τη χρήση αναλώσιμων που θεωρεί ανασφαλή για τα πιστόλια καρφώματος που κατασκευάζει. Δεδομένων τόσο των ισχυόντων εθνικών κανόνων ασφάλειας όσο και του γεγονότος ότι η Hilti προειδοποιεί τους χρήστες, στον σχετικό οδηγό χρήσεως ο οποίος παραδίδεται μαζί με τα πιστόλια καρφώματος, να μην χρησιμοποιούν αναλώσιμα άλλων εταιρειών, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Hilti δεν μπορεί να θεωρείται υπεύθυνη για ατυχήματα ή ζημίες που προκαλούνται από τη χρήση αναλώσιμων άλλων εταιρειών στα πιστόλια καρφώματος που κατασκευάζει. Ο ισχυρισμός αυτός περί ευθύνης δημιουργεί περισσότερα ερωτήματα, δεδομένου ότι η Hilti δεν ακολούθησε τη διαδικασία την οποία θα αναμενόταν να ακολουθήσει μια εταιρεία που αντιμετώπιζε πρόβλημα χρήσης επικίνδυνων, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της, ή ακατάλληλων αναλώσιμων στα προϊόντα της.

(96) Η Hilti αναγνώρισε το γέγονός ότι τα επιχειρήματά της σχετικά με την ασφάλεια ήταν ανεπαρκή και εκτίμησε ότι κάθε λόγος συναφής με την ασφάλεια, εξαιτίας του οποίου δεν θα είχαν πραγματοποιηθεί προμήθειες δεσμίδων χωρίς καρφιά, ήταν βέβαιο ότι δεν θα γινόταν αποδεκτός από την Επιτροπή ή το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, ακόμα και στην περίπτωση κατά την οποία τα επιχειρήματα αυτά θα δικαιολογούσαν τη λήψη προσωρινών μέτρων (βλέπε τέλεξ της 13ης Ιουνίου 1983 από την Hilti GB προς την Hilti AG).

η) **Συμπεράσματα**

(97) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Hilti παραβίασε το άρθρο 86 της συνθήκης ΕΟΚ. Καθ' όλο το κρίσιμο χρονικό διάστημα, η Hilti κατείχε δεσπόζουσα θέση στην Κοινότητα στην αγορά πιστολιών καρφώματος, καρφιών και δεσμίδων φυσιγγίων που μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti. Οι περισσότερες από τις καταχρήσεις αυτές έλαβαν χώρα ή είχαν για κέντρο τους το Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο αποτελεί σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς. Πάντως, ορισμένες καταχρήσεις είχαν άμεσες επιπτώσεις σε άλλα κράτη μέλη ή είχαν ως έμμεσο στόχο ολόκληρη την Κοινότητα.

(1) Οι ρυθμίσεις αυτές αντανακλώνται επίσης στην άδεια εκμετάλλευσης δικαιώματος μεταξύ της Hilti και των Bauco και Eurofix, στην οποία περιλαμβάνεται η ακόλουθη ρήτρα σε σχέση με τον έλεγχο ποιότητας και την ασφάλεια: «Ο δικαιοδόχος της άδειας λαμβάνει όλες τις εύλογες προφυλάξεις ώστε να εξασφαλίζει ότι κάθε προϊόν (δηλαδή δεσμίδες φυσιγγίων) που πωλείται βάσει της παρεχόμενης άδειας για χρήση του με τα εργαλεία στερεώσεως Hilti DX είναι ασφαλές και κατάλληλο να χρησιμοποιηθεί με τέτοια εργαλεία». Η διατύπωση αυτή συμφωνήθηκε μεταξύ της Hilti και της Eurofix, αφού ο ελεγκτής των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας είχε αποφασίσει, για την προστασία του δημόσιου συμφέροντος, ότι υπήρχαν λόγοι που δικαιολογούσαν μια τέτοια διάταξη τόσο για να εξασφαλιστεί ο ποιοτικός έλεγχος των δεσμίδων φυσιγγίων από την Eurofix όσο και για την προστασία της φήμης της Hilti εμποδίζοντας την προμήθεια ελαττωματικών δεσμίδων φυσιγγίων προς χρήση στα πιστόλια κατασκευής τους.

(98) Η Hilti έκανε κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της, κυρίως με τις προσπάθειες που κατέβαλε να περιορίσει ή να εμποδίσει την είσοδο ανεξάρτητων κατασκευαστών καρφιών στην αγορά. Η Hilti κατέβαλε προσπάθειες να μην διατίθενται ελεύθερα στην αγορά οι δεσμίδες της που καλύπτονταν από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, με τους ακόλουθους τρόπους:

98.1. σύνδεση της πώλησης καρφιών με την πώληση των δεσμίδων φυσιγγιών·

98.2. μείωση των εκπτώσεων και εφαρμογή άλλων πολιτικών που συνεπάγονται διακρίσεις στις περιπτώσεις κατά τις οποίες πραγματοποιούνται αγορές δεσμίδων χωρίς καρφιά·

98.3. προτροπή στους ανεξάρτητους διανομείς να μην εκπληρώνουν ορισμένες παραγγελίες για εξαγωγές·

98.4. άρνηση εκπλήρωσης των πλήρων παραγγελιών για δεσμίδες φυσιγγιών που πραγματοποιούν σταθεροί πελάτες ή έμποροι, οι οποίοι μπορεί να τις μεταπωλήσουν·

98.5. άρνηση παροχής ή καθυστέρηση των νόμιμα χορηγούμενων αδειών εκμετάλλευσης βάσει των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας της Hilti, συμπεριλαμβανομένης της απειλής διώξεως για προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας·

98.6. άρνηση ισχύος των εγγυήσεων χωρίς αντικειμενικό λόγο·

98.7. εφαρμογή επιλεκτικών πολιτικών που συνεπάγονται διακρίσεις κατά των επιχειρήσεων των ανταγωνιστών και των πελατών τους·

98.8. μονομερής και μυστική εφαρμογή πολιτικής διαφορετικών εκπτώσεων για προνομιούχες και μη εταιρείες εκμίσθωσης εργαλείων και εμπόρους στο Ηνωμένο Βασίλειο·

98.9. εφαρμογή, σε περιορισμένο βαθμό, ορισμένων καταχρηστικών εμπορικών πολιτικών, ακόμα και μετά την ανάληψη δέσμευσης έναντι της Επιτροπής.

Γ. ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ HILTI

α) Πρόστιμο

(99) Σύμφωνα με το άρθρο 15 του κανονισμού αριθ. 17 για τις παραβάσεις του άρθρου 86, μπορεί να επιβληθεί πρόστιμο που ανέρχεται σε ένα εκατομμύριο ECU ή και σε ποσό μεγαλύτερο από αυτό μέχρι ποσοστό 10 % του κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθηκε κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο. Εξάλλου πρέπει να ληφθούν υπόψη η σοβαρότητα της παράβασης και η διάρκειά της. Στην παρούσα υπόθεση η Επιτροπή εκτιμά ότι η παράβαση ήταν σοβαρή και μακροχρόνια και ότι πρέπει να επιβάλει υψηλό πρόστιμο στη Hilti.

(100) Από τα αποδεικτικά στοιχεία προκύπτει ότι η Hilti έκανε κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της κατά διαφόρους τρόπους. Οι καταχρήσεις αυτές είχαν όλες τις ίδιο αποτέλεσμα, δηλαδή την παρεμπόδιση ή τον περιορισμό της εισόδου νέων ανταγωνισμών στην αγορά ή σοβαρές ζημίες σε βάρος ήδη υφισταμένων ανταγωνιστών ή ακόμη και την εξάλειψή τους από την αγορά. Έτσι, η Hilti μπορούσε να διατηρήσει ή να ενισχύσει τη δεσπόζουσα θέση που κατείχε. Με τον τρόπο αυτό ήταν σε θέση να εκμεταλλεύεται αποτελεσματικότερα την κυριαρχία της στα διάφορα κράτη μέλη και να επιβάλλει υψηλές και διαφορετικές τιμές. Αυτό είχε καταστεί δυνατό εξαιτίας του γεγονότος ότι δεν αντιμετώπιζε ανταγωνισμό και άλλες πιέσεις από τις δυνάμεις της αγοράς.

Επιπλέον, με τις παραβάσεις αυτές η Hilti ήθελε να επηρεάσει δυσμενώς όλη τη δομή του ανταγωνισμού. Πράγματι, σε περίπτωση που η Επιτροπή δεν της είχε απευθύνει την έκθεση αιτιάσεων, πράγμα το οποίο οδήγησε τη Hilti στην ανάληψη της δέσμευσης, ένας από τους ανταγωνιστές της θα μπορούσε να έχει αποκλεισθεί οριστικά από την αγορά. Η Επιτροπή κρίνει επίσης ότι όλες οι παραβάσεις διαπράχθηκαν τουλάχιστον εξ αμελείας και ότι ορισμένες καταχρήσεις πραγματοποιήθηκαν εκ προθέσεως.

(101) Από τα αποδεικτικά στοιχεία που διαθέτει η Επιτροπή, προκύπτει ότι η κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης άρχισε ήδη το 1981, κυρίως όσον αφορά τη δράση της Hilti κατά της Eurofix, και το 1984 όσον αφορά τη δράση της Hilti κατά της Bauco, δηλαδή από το χρόνο κατά τον οποίο η Bauco άρχισε να πραγματοποιεί πωλήσεις.

(102) Η κατάχρηση αυτή της δεσπόζουσας θέσης διάρκεσε τουλάχιστον μέχρι την ανάληψη δέσμευσης εκ μέρους της Hilti το 1985 και, βάσει των αποδεικτικών στοιχείων, ορισμένες πράξεις συνεχίστηκαν ακόμα και μετά από την ανάληψη της δέσμευσης, παρά το γεγονός ότι μεταγενέστερες επαφές μεταξύ της Hilti και της Επιτροπής οδήγησαν στη μεταβολή της συμπεριφοράς της Hilti.

(103) Εξάλλου, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη το πνεύμα συνεργασίας που επέδειξε η Hilti κυρίως όσον αφορά:

— την προσωρινή δέσμευση που ανέλαβε η Hilti το 1985 μετά τη διαδικασία προσωρινών μέτρων,

— το γεγονός ότι η Hilti άρχισε την εφαρμογή ενός προγράμματος συμμορφώσεως και ανέλαβε έναντι της Επιτροπής συνεχή δέσμευση βασιζόμενη στη δεδηλωμένη πρόθεσή της να επιχειρήσει να ανταποκριθεί στις αιτιάσεις και τις ανησυχίες της Επιτροπής (η εν λόγω ανάληψη δέσμευσης επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση),

— την παραδοχή εκ μέρους της Hilti ότι τήρησε ορισμένη συμπεριφορά, την οποία η Επιτροπή θεωρεί ως κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, είτε στη απάντησή της στην γνωστοποίηση των αιτιάσεων είτε μετά τη γνωστοποίηση στη Hilti εκ μέρους της Επιτροπής των καταγγελιών.

β) Παύση των παραβάσεων

(104) Σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 17, όταν η Επιτροπή διαπιστώσει παράβαση των διατάξεων του άρθρου 86, μπορεί να ζητήσει από την επιχείρηση να παύσει τη διαπιστωθείσα παράβαση.

Βάσει του εν λόγω άρθρου μπορεί, συνεπώς, να ζητηθεί από τη Hilti να παύσει την παράβαση, δεδομένου ότι δεν το έχει πράξει ακόμα. Το θέμα σχετικά με το κατά πόσο μπορεί η Hilti να επιβάλει περιορισμούς στα πλαίσια του προτεινόμενου συστήματος διανομής της (που δεν εφαρμόζονται μυστικά και μονομερώς από τη Hilti) πρόκειται να εξετασθεί λεπτομερώς στη χωριστή υπόθεση όσον αφορά το κοινοποιηθέν σύστημα διανομής. Συνεπώς, η εντολή που δίδεται στη Hilti να παύσει την παράβαση, εφόσον δεν το έχει ήδη πράξει, δεν επηρεάζει την απόφαση που μπορεί να ληφθεί σχετικά με το κοινοποιηθέν σύστημα διανομής,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι ενέργειες της Hilti AG έναντι των ανεξάρτητων κατασκευαστών καρφιών για πιστόλια καρφώματος Hilti, η οποία ακολουθούσε συμπεριφορά που αποσκοπούσε στην παρεμπόδιση της εισόδου και της διείσδυσης των εν λόγω κατασκευαστών στην αγορά καρφιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαλεία της Hilti ή/και στην άμεση ή έμμεση πρόκληση ζημίας στις δραστηριότητές τους, συνιστούν κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης κατά την έννοια του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΟΚ.
Τα κυριότερα χαρακτηριστικά της εν λόγω παράβασης είναι τα εξής:

1. εξάρτηση της πωλήσεως καρφιών από την πώληση δεσμίδων φυσιγγιών·
2. μείωση των εκπτώσεων και εφαρμογή άλλων πολιτικών που συνεπάγονται διακρίσεις στην περίπτωση κατά την οποία είχαν πωληθεί χωρίς καρφιά·
3. παρακίνηση των ανεξάρτητων διανομέων να μην εκπληρώνουν ορισμένες παραγγελίες για εξαγωγές·
4. άρνηση εκπλήρωσης των πλήρων παραγγελιών για δεσμίδες φυσιγγιών εκ μέρους καθιερωμένων πελατών ή εμπόρων, οι οποίοι προέβαιναν ενδεχομένως σε μεταπώληση·
5. άρνηση παροχής ή καθυστέρηση των νόμιμα χορηγούμενων αδειών εκμετάλλευσης βάσει των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας της Hilti·
6. άρνηση, χωρίς αντικειμενικό λόγο, της τήρησης των εγγυήσεων·
7. εφαρμογή επιλεκτικών πολιτικών που συνεπάγονται διακρίσεις κατά των επιχειρήσεων των ανταγωνιστών και των πελατών τους·
8. μονομερής και μυστική εφαρμογή πολιτικής διαφορετικών εκπτώσεων για προνομιούχες και μη εταιρείες εκμίσθωσης εργαλείων ή μεταπωλητές στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Άρθρο 2

Για τις παραβάσεις που περιγράφονται στο άρθρο 1, επιβάλλεται στη Hilti AG πρόστιμο 6 εκατομμυρίων ECU.

Το πρόστιμο θα πληρωθεί:

α) στο λογαριασμό αριθ. 59000204, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (για πληρωμή σε ECU), Lloyds Bank plc, The Manager, Payments Section, Overseas Centre, PO Box 63, 38a Paradise Street, UK-Birmingham B1 2AB, ή

β) στο λογαριασμό αριθ. 1086341, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (για πληρωμή σε λίρες στερλίνες), Lloyds Bank plc, Overseas Department, PO Box 19, 6 Eastcheap, UK-London EC3P 3AB,

σε προθεσμία τριών μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής οφείλονται αυτόματα τόκοι, υπολογιζόμενοι βάσει του επιτοκίου που εφαρμόζει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Νομισματικής Συνεργασίας για τις πράξεις του σε ECU, την πρώτη εργάσιμη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εκδόθηκε η παρούσα απόφαση, προσαυξημένου κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες, ήτοι 10,25 %.

Εάν η πληρωμή γίνει σε λίρες στερλίνες, η εφαρμοστέα τιμή συναλλάγματος είναι εκείνη που ισχύει την προηγούμενη ημέρα της πληρωμής.

Άρθρο 3

Η Hilti AG οφείλει να παύσει τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1, στο βαθμό κατά τον οποίο δεν το έχει ήδη πράξει. Για το σκοπό αυτό, η Hilti AG οφείλει να μην επαναλάβει ή να μη συνεχίσει οποιαδήποτε από τις πράξεις ή τη συμπεριφορά που αναφέρονται στο άρθρο 1 και να μη λάβει μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Hilti AG, FL-9494 Schaan, Fürstentum, Liechtenstein, c/o Hilti GB, Trafford Wharf Road, Trafford Park, UK-Manchester M17 1BY.

Η παρούσα απόφαση αποτελεί τίτλο εκτελεστό σύμφωνα με το άρθρο 192 της συνθήκης ΕΟΚ.

Βρυξέλλες, 22 Δεκεμβρίου 1987.

Για την Επιτροπή

Peter SUTHERLAND

Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Υποθέσεις IV/30.787 και 31.488

ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ

1. Η Hilti AG αναλαμβάνει καλόπιστα η ίδια και για λογαριασμό των θυγατρικών της εταιρειών στην Κοινότητα που της ανήκουν κατά πλήρη κυριότητα τη δέσμευση:

   α) να εφαρμόζει σε μόνιμη βάση τις δεσμεύσεις που ανέλαβε στις 27 Αυγούστου 1985 προσωρινά στις ανωτέρω υποθέσεις, και ιδίως να μην εξαρτά, εντός της Κοινότητας άμεσα ή έμμεσα, τις πωλήσεις των γεμιστήρων φυσιγγιών άμεσης στερέωσης από τις πωλήσεις καρφιών άμεσης στερέωσης· και , κατα συνέπεια, να μη σωρεύει τις αγορές δεσμίδων φυσιγγιών με τις αγορές άλλων προϊόντων για τον υπολογισμό των εκπτώσεών της·

   β) να εφαρμόζει, για τα προϊόντα άμεσης στερέωσης, κατά τρόπο που να συνάδει με τις δεσμεύσεις που αναφέρονται στο στοιχείο α) και με μόνον τις τρεις κατωτέρω εξαιρέσεις, πολιτική εκπτώσεων βασιζόμενη σε ακριβείς οργανικούς και διαφανείς πίνακες εκπτώσεων για ποσότητες/αξίες, εφαρμοζόμενους κατά τρόπο ενιαίο και χωρίς διακρίσεις·

   (Οι τρεις προαναφερόμενες εξαιρέσεις είναι οι εξής:

   i) απάντηση σε ανταγωνιστική προσφορά τρίτου·

   ii) συμβάσεις μεμονωμένα διαπραγματευόμενες με πελάτες οι οποίοι, κατά παράδοση ή δεδομένων ειδικών αναγκών τους ή συνθηκών, αρνούνται να συναλλάσσονται με τη Hilti εκτός του πλαισίου μιας τέτοιας συμβάσεως·

   iii) ειδικές αληθινές ενέργειες προώθησης των προϊόντων.

   Σαν αποτέλεσμα της εφαρμογής μιας πολιτικής εκπτώσεων, ορισμένα είδη εκπτώσεων θα πρέπει να αποφεύγονται, περιλαμβανομένων των εκπτώσεων σε τακτικούς και καλούς πελάτες.)

   γ) να μην αρνείται, εκτός για λόγους αντικειμενικά βάσιμους, να προμηθεύει προϊόντα άμεσης στερέωσης σε ήδη πελάτες ούτε, ανταποκρινόμενη σε οποιαδήποτε παραγγελία, να περιορίζει την ποσότητα των προϊόντων άμεσης στερέωσης που οφείλει να προμηθεύσει· να συνεχίσει δε να υποβάλλει στην Επιτροπή τριμηνιαίες εκθέσεις σχετικά με οποιαδήποτε άρνησή της να προμηθεύσει προϊόντα άμεσης στερέωσης, με μνεία του λόγου της αρνήσεως αυτής·

   δ) να παραιτηθεί, έναντι των σημερινών ή μελλοντικών δικαιοδόχων δικαιώματος εκμετάλλευσης του διπλώματος ευρεσιτεχνίας της στο Ηνωμένο Βασίλειο για δεσμίδες φυσιγγιών, από τα δικαιώματά της που απορρέουν από την πνευματική της ιδιοκτησία στο Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά τη δεσμίδα φυσιγγιών της και, στο μέτρο που διαθέτει τέτοια δικαιώματα στην Κοινότητα, από τα αντίστοιχα δικαιώματα σχεδιασμού της δεσμίδας αυτής·

   ε) να παρέχει την κάλυψη εγγυήσεως για τα εργαλεία της άμεσης στερέωσης όχι μόνο όταν χρησιμοποιούνται τα γνήσια αναλώσιμα Hilti με τα εργαλεία αυτά, αλλά επίσης όταν χρησιμοποιούνται αναλώσιμα άλλα πέραν της Hilti, ισοδύναμης ποιότητας·

   στ) να θέσει σε εφαρμογή ένα ειδικό για τον όμιλο Hilti πρόγραμμα συμμορφώσεως προς τους κανόνες ανταγωνισμού και μάλιστα προς την κατεύθυνση που έχει εγκρίνει η Επιτροπή στην υπόθεση National Panasonic, ενημερώνοντας παράλληλα την Επιτροπή σχετικά με τα λαμβανόμενα μέτρα για την εφαρμογή ενός τέτοιου προγράμματος.

2. Η Hilti AG αναλαμβάνει να καταβάλει τις καλύτερες προσπάθειές της για να ενθαρρύνει τους ανεξάρτητους διανομείς των προϊόντων της άμεσης στερέωσης στην ΕΟΚ, ώστε να υιοθετήσουν τις προαναφερόμενες στο σημείο 1 δεσμεύσεις σαν μέρος της δικής τους πολιτικής.

3. Η Hilti AG αναλαμβάνει να συνεχίσει να εφαρμόζει τις ανωτέρω δεσμεύσεις των σημείων 1 και 2 μέχρις ότου διαπιστωθεί ότι δεν κατέχει δεσπόζουσα θέση ή μεταβληθούν οι συνθήκες κατά τρόπο που να μην είναι πλέον δεσπόζουσα επιχείρηση. Σε οποιαδήποτε περίπτωση, αναλαμβάνει επίσης να ενημερώσει γραπτώς την Επιτροπή πριν παύσει να τηρεί οποιαδήποτε από τις ανωτέρω δεσμεύσεις.

Εξ ονόματος και για λογαριασμό της Hilti AG

(Υπογραφή) . . . . . .

Ημερομηνία: 4 Σεπτεμβρίου 1987.